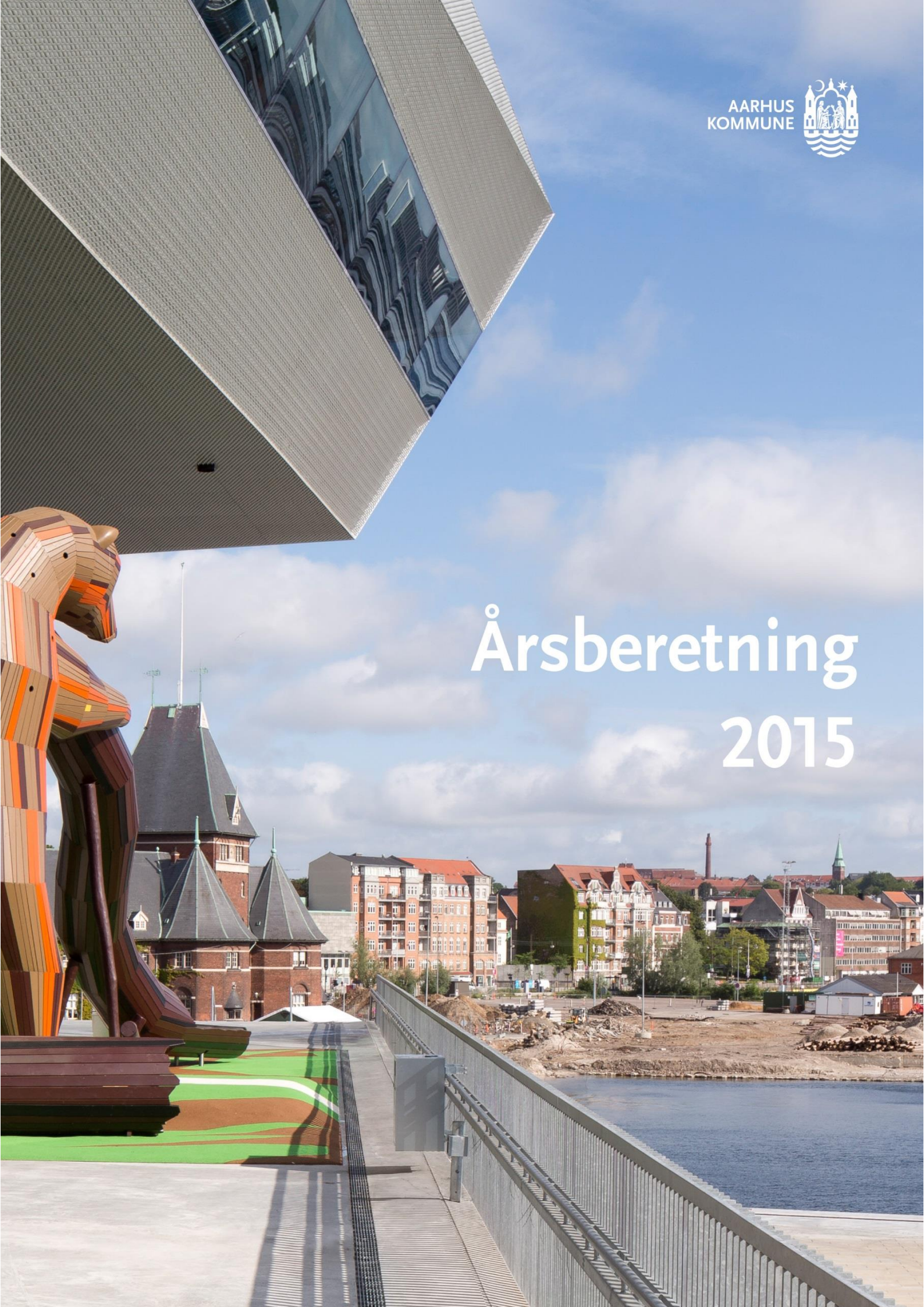

Årsberetning 2015

Indhold

Om årsberetningen	3
Aarhus Byråd	4
Borgmesterens forord	5
Mål og rammer	6
Fortællingen om Aarhus	6
Rammevilkår.....	6
Økonomistyring i Aarhus Kommune.....	8
Resultater - økonomi.....	10
Regnskabets indtægter og udgifter	10
Regnskabsresultat og -nøgletal.....	11
Personale	15
Resultater - områder	16
Aarhus-målene	16
Sociale Forhold og Beskæftigelse.....	17
Teknik og Miljø	25
Sundhed og Omsorg	33
Kultur og Borgerservice	38
Børn og Unge	45
Borgmesterens Afdeling	52
Andre temaer	55
Opfølgning på effektivisering.....	55
Status på anlægsområdet	56
Regnskabsoversigter	58

Om årsberetningen

Årsberetning 2015 indeholder resumé af de samlede resultater og det samlede regnskab for Aarhus Kommune.

Beretningen indeholder en gennemgang af de væsentligste og mest markante – både positive og negative – resultater såvel i forhold til målopfyldelsen som budgetoverholdelsen.

Det er første år med "Årsberetningen" og hensigten er at skabe et bedre samlet overblik.

Redegørelse for regnskabet med fokus på økonomi er suppleret med et resume af målopfyldelsen på de nye Aarhus-mål samt resume af målopfyldelsen på alle afdelingernes områder. Der er også opfølgning på andre områder, som er uddybet i det samlede regnskabsmateriale.

Det er håbet, at denne beretning kan bidrage til en tydeligere sammenhæng mellem de effekter (mål), der ønskes opnået, de ydelser, der leveres for at sikre det, og de ressourcer der anvendes.

Forhåbentlig kan det bidrage som grundlag for fremtidig, og tværgående styring, prioritering og udvikling til gavn for borgerne i Aarhus Kommune.

Målgruppen for årsberetningen er både byrådets politikere, der har behov for et samlet overblik over resultater på tværs af forskellige områder, men samtidig også borgere og andre interesserede, der ønsker indblik i Aarhus Kommunes samlede resultater, styring og udvikling.

God læselyst!

Letbanen er prioriteret af Aarhus Byråd og forventes klar til brug i 2017

Aarhus Byråd

Byrådet har det overordnede ansvar for Aarhus Kommunes økonomi og regnskab. Aarhus Byråd har 31 medlemmer. I perioden 2014-2017 er medlemmerne fordelt på otte partier.

Partier

- A Socialdemokraterne (13)
- B Det Radikale Venstre (2)
- C Det Konservative Folkeparti (2)
- F Socialistisk Folkeparti (2)
- I Liberal Alliance (1)
- O Dansk folkeparti (2)
- V Venstre (6)
- Ø Enhedslisten (3)

Jacob Bundsgaard
(A)

Rabih Azad-Ahmed
(B)

Thomas Medom
(F)

Bünyamin Simsek
(V)

Jette Skive (O)

Kristian Würtz (A)

Marc Perera
Christensen (C)

Camilla Fabricius
(A)

Jette Jensen (Ø)

Steen B. Andersen
(A)

Hüseyin Arac (A)

Henrik Arens (V)

Gert Bjerregaard
(V)

Theresa Blegvad
(V)

Peter Hegner
Bonfils (Ø)

Jan Ravn
Christensen (F)

Hans Halvorsen
(A)

Lene Horsbøl (V)

Espen L. Kullberg
(A)

Lisbeth Laursen
(A)

Knud N. Mathiesen
(O)

Lars Boje
Mathiesen (I)

Ali Nuur (A)

Anne Nygaard (B)

Anette Poulsen (A)

Aage Rais-
Nordentoft (A)

Hans Skov (V)

Maria Sloth (Ø)

Steen Stavnsbo (C)

Peder Udengaard
(A)

Ango Winther (A)

Borgmesterens forord

Fortællingen om Aarhus udfolder byrådets vision for Aarhus. "Aarhus - en god by for alle – og en by i bevægelse". Aarhus er uhøjtidelig og tilbagelænet, ung, optimistisk, ambitiøs og summende af liv. Et godt sted at bo og leve, et godt sted at arbejde og et godt sted at investere. Opfølgning på Aarhus-målene (side 16) viser et stigende antal arbejdspladser, og en fornuftig vækst i BNP. Vi har udfordringer med at sikre, at tilstrækkeligt mange får en ungdomsuddannelse. En stor andel af aarhusianerne mener, at vi har en høj grad af medborgerskab og at Aarhus er en god by for alle.

For at lykkes med byens fremtidige udvikling skal vi samarbejde i Aarhus. Samarbejde mellem alle byens aktører: erhvervsliv og iværksættere, studerende og uddannelsesinstitutioner, arbejdssøgende, udenlandsk arbejdskraft og et rigt fritids- og kulturliv. De er alle med til at skabe social sammenhængskraft. Netop *dét* er fundamentet for en god by, hvor alle bidrager til fællesskabet og til udviklingen i det omfang, de kan.

Aarhus er det kulturelle og erhvervsmæssige kraftcenter i Vestdanmark. Sammen med vores kolleger i Business Region Aarhus og resten af Region Midtjylland sætter vi Aarhus på verdenskortet som Europæisk Kulturhovedstad 2017. Et projekt, der skal løfte Aarhus fra at være en stor by i Danmark til at være en international storby. Den gode udvikling i Aarhus *bliver* bemærket ude i verden. The New York Times har Aarhus med som nummer 13 i "Places to Go in 2016": [NY Times Places to Go 2016](#)

"Isbjerg" er afbilledet i New York Times' artikel om Aarhus som destination i 2016

Regnskab 2015 viser, at Aarhus Kommune har godt styr på økonomien med et resultat, der er 650 mio. kr. bedre end budgetteret. Selvom størstedelen heraf er udskudt forbrug og udskudte investeringer er det stadig meget tilfredsstillende og indebærer en permanent forbedring på 18 mio. kr. Regnskabet for 2015 udgør derfor et solidt fundament for de drøftelser om budgettet for 2017-2020, som vi skal i gang med i foråret.

Jacob Bundsgaard
Borgmester

Mål og rammer

Fortællingen om Aarhus

Visionen for udviklingen i Aarhus Kommune er formuleret i Fortællingen om Aarhus: <http://www.aarhus.dk/da/politik/Politikker-og-planer/Innovation-og-udvikling.aspx>

Sammen med de 7 Aarhus-mål sætter den en fælles retning for, hvad byrådet vil med Aarhus, og hvad der skal kendetegne Aarhus både nu og i fremtiden.

Aarhus-målene udspringer af fortællingen og måler på, om udviklingen går i den retning, som byrådet ønsker. De udgøres af følgende:

- Der skal i Aarhus skabes 2.000 flere arbejdspladser årligt frem til 2030
- BNP-vækst i Business Region Aarhus/Østjylland skal ligge over landsgennemsnittet
- Aarhus skal være CO₂-neutral i 2030
- 95 % af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse
- Andelen af selvforsørgende borgere i Aarhus skal op på landsgennemsnittet
- I Aarhus har vi en høj grad af medborgerskab
- Aarhus er en god by for alle

Stensagerskolen er et specialiseret tilbud til børn med handicap

Aarhus-målene er de overordnede mål for hele byens udvikling. Byrådet har desuden vedtaget en række mål på de enkelte afdelingers områder - de såkaldte budgetbemærkninger/budgetmål.

<http://www.aarhus.dk/da/politik/Kommunens-oekonomi/Budget/Budget-2015.aspx>

Rammevilkår

Beliggenhed

Aarhus Kommune er beliggende i Region Midtjylland. Sammen med 11 andre østjyske kommuner indgår Aarhus Kommune i samarbejdet i Business Region Aarhus. <http://www.businessregionaarhus.dk>

Visionen for Aarhus

Aarhus - en god by for alle

Aarhus - en by i bevægelse

Aarhus - en by med handlekraft og fællesskab

Business Region Aarhus er et politisk samarbejde, der arbejder for at skabe vækst og arbejdspladser i området og for at fastholde og styrke Østjylland, der er Danmarks førende vækstcenter med international gennemslagskraft uden for hovedstadsområdet.

Samarbejdet i Business Region Aarhus består af Favrskov, Hedensted, Horsens, Norddjurs, Odder, Randers, Samsø, Silkeborg, Skanderborg, Syddjurs og Aarhus Kommuner. Viborg Kommune er som den 12. kommune indtrådt i samarbejdet den 24. februar 2016.

Befolkningsudvikling

Aarhus Kommune er Danmarks næststørste kommune og havde pr. 1. januar 2016 330.639 borgere.

Der bygges boliger til mange nye borgere i Aarhus

Aarhus Kommune udgør dermed 5,8 pct. af hele Danmarks befolkning. Der har været en vækst i befolkningen på mellem 3.000 og 5.000 borgere om året i de sidste 8 år.

Prognoserne viser, at der forventes yderligere ca. 35.000 nye borgere i Aarhus Kommune frem mod 2025. Væksten sker primært i de erhvervsaktive aldre. I 2025 forventes derfor ca. 365.000 borgere i Aarhus Kommune.

I Aarhus Kommune er der plads til mangfoldighed og forskellighed. Det, der dog i særlig grad gør Aarhus Kommune særegen, er, at det er en ung by - Aarhus er Danmarks 2. yngste kommune. Det skyldes naturligvis især de mange videregående uddannelser i byen, som tiltrækker studerende fra alle dele af landet.

Aarhus oplever vækst i antal unge studerende

Erhverv og beskæftigelse

Med en voksende og veluddannet befolkning i den erhvervsaktive alder er der store muligheder for erhvervsudvikling i Aarhus Kommune. Adgangen til kvalificeret arbejdskraft i både Aarhus og hele Business Region Aarhus er god, og omgivelserne er attraktive som følge af innovative og internationale udviklingsmiljøer samt stærke uddannelses- og forskningsmiljøer.

Der er mange offentlige arbejdspladser i Aarhus Kommune, der bl.a. huser Aarhus Universitetshospital Skejby samt Aarhus Universitet. Aarhus Kommune har derudover stærke miljøer inden for flere forretningsområder, men udmærker sig især med styrkepositioner indenfor bl.a. fødevarer, sundhed, cleantech, IT og mode.

Aarhus har endvidere status som Danmarks største industriby som følge af at have flest arbejdspladser inden for industrien.

Vindkraft er en af styrkepositionerne i Aarhus

Der har i 2015 været i alt 130.372 fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere (ekskl. selvstændige) med bopæl i Aarhus Kommune, mens antallet af lønmodtagerarbejdspladser (ekskl. selvstændige) har været 134.602. Som følge heraf er der en vis pendling til de aarhusianske arbejdspladser fra de omkringliggende kommuner i Business Region Aarhus.

Ca. 4,4 pct. af den samlede arbejdsstyrke i Aarhus Kommune var ledige i 2015. Dette svarer til knap 7.000 borgere mellem 16 og 66 år.

Økonomistyring i Aarhus Kommune

Byrådets ansvar for den overordnede økonomi varetages med udgangspunkt i lovgivningen, aftalerne mellem regeringen og KL og en lang række tidligere byrådsbeslutninger.

Byrådet har vedtaget, at det bærende princip for den økonomiske styring er økonomisk decentralisering.

Decentralisering indebærer, at afdelingerne får tildelt rammer som grundlag for den økonomiske styring. Inden for visse rammer kan der oparbejdes overskud og i mindre omfang underskud.

Der er enkelte områder, hvor decentralisering ikke er hensigtsmæssig. Her styres efter de vedtagne budgetter.

Byrådet lægger stor vægt på en effektiv økonomistyring. På den baggrund har man vedtaget en økonomisk politik, hvor der ud over principperne om decentralisering og mål- og rammestyring også er fastsat de styringsmæssige retningslinjer på bl.a. følgende områder:

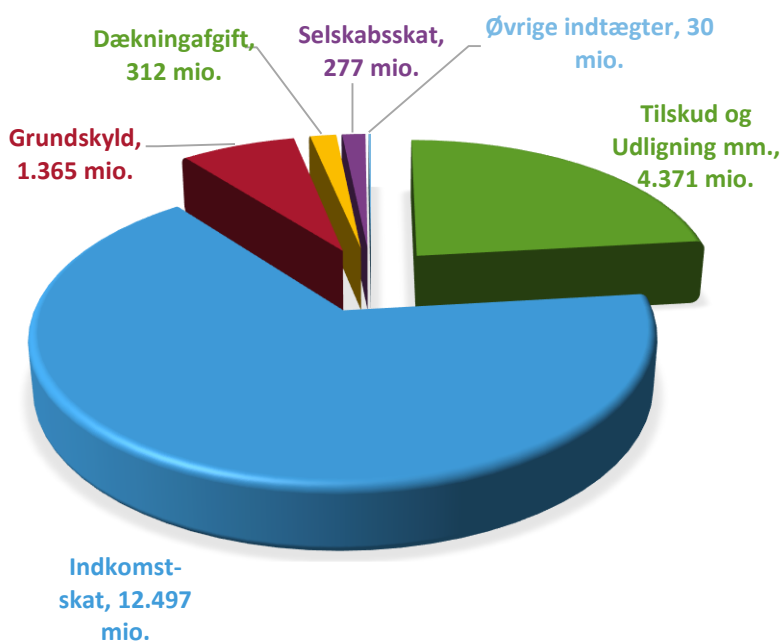
- **Driftsoverskud og anlægsniveau:** Der fastlægges årligt i forbindelse med budgetlægningen et måltal, som angiver det driftsoverskud, der er nødvendigt for at kunne realisere det ønskede anlægsniveau.
- **Finansiel egenkapital:** Der fastlægges årligt i forbindelse med budgetlægningen et måltal for finansiel egenkapital ultimo budgetperioden, som definerer råderummet i budgetlægningen. Ved fastlæggelsen af måltallet er der indarbejdet en årlig gældsafvikling, som fra 2017 er på 45 millioner kroner årligt.
- **Likviditet:** Det tilstræbes, at der til enhver tid er en samlet likviditet opgjort efter kassekreditregelen på minimum 4.000 kr. pr. borger.
- **Effektivisering:** Der er et mål om, at der som hovedregel kan realiseres årlige effektiviseringsgevinster på 1%. Det tilstræbes at synliggøre gevinsterne ved beskrivelser af udvalgte projekter, og de konkret opnåede gevinster forbliver inden for de enkelte områder, og kan fx bruges til at dække nye initiativer.

Resultater - økonomi

Regnskabets indtægter og udgifter

Aarhus Kommune havde i 2015 indtægter på sammenlagt ca. 18.9 mia. kr. Fordelingen af indtægterne fremgår af figur nedenfor:

Fordeling af Aarhus Kommunes indtægter i 2015, i alt 18.852 mio. kr.

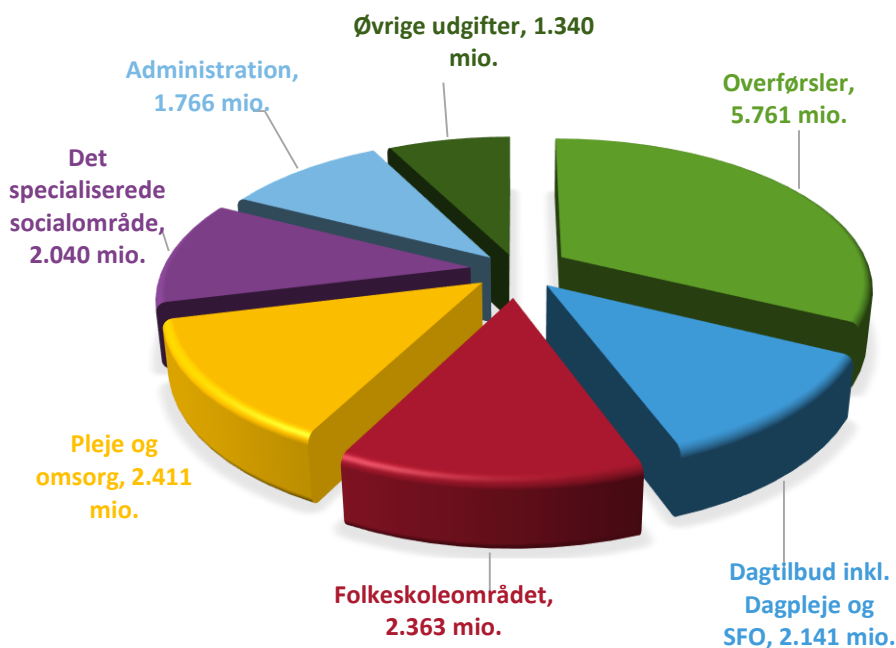
Ud over disse er der indtægter fra brugerfinansiering, statsrefusion, anlæg og renter på ca. 5,6 mia. kr.

Det fremgår af figuren, at langt den overvejende del af kommunes indtægter kommer fra indkomstskat samt tilskud og udligning, som tilsammen udgør ca. 16,9 mia. kr.

Den samlede finansiering fra grundskyld, dækningsafgift og selskabsskat udgør ca. 2,0 mia. kr.

I 2015 havde Aarhus Kommune skattefinansierede bruttodriftsudgifter på samlet 21,9 mia. kr. Der er indtægter fra salg af produkter og ydelser og statsrefusion på 4,1 mia. kr. svarende til nettodriftsudgifter på 17,8 mia. kr. Fordelingen af nettodriftsudgifterne fremgår af efterfølgende figur:

Fordeling af Aarhus Kommunes udgifter i 2015, i alt 17.822 mio. kr.

Der er tale om nettodriftsudgifter (efter indtægter, refusion mv) og ekskl. takstfinansieret og anlæg. Under overførsler er medregnet aktivitetsbestemt medfinansiering. Opgjort efter Indenrigsministeriets kontoplan. Administration omfatter bl.a. Jobcenteret.

Serviceudgifterne udgør ca. 68% af de samlede driftsudgifter, mens forsørgelsesudgifter m.v. udgør de resterende ca. 32%. De største serviceområder er folkeskoleområdet, ældreområdet samt børnepasning, som udgør stort set samme andel af de samlede skattefinansierede nettodriftsudgifter.

Regnskabsresultat og -nøgletal

Regnskabet for 2015 er uddybende beskrevet i det generelle regnskabsmateriale. Med udgangspunkt i den økonomiske politik er de væsentligste resultater og nøgletal i regnskab 2015 følgende:

- Driftsoverskud, anlægsniveau og overskud:** Overskuddet på det skattefinansierede driftsområde har været 836 mio. kr., hvilket er 613 mio. kr. større end budgetteret. I 2015 blev anlægsniveauet på 672 mio. kr. Da anlægsniveauet er lavere end driftsoverskuddet, er der realiseret et samlet overskud på 163 mio. kr. i regnskabet for 2015. I efterfølgende figur er udviklingen i driftsoverskud, anlægsniveau og samlet overskud vist for de seneste år.

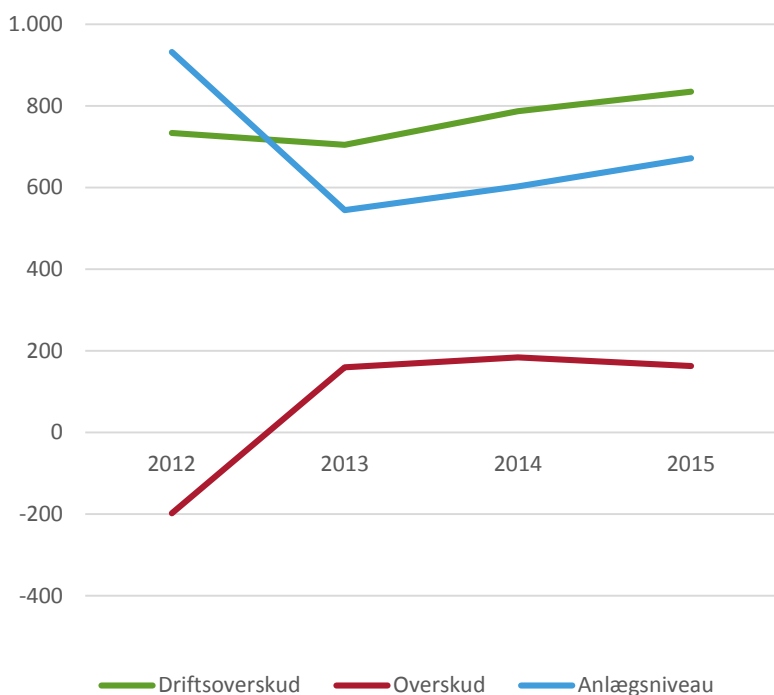
Udgifter pr. borger

Serviceudgifter pr. borger:
36.531 kr.

Overførsler pr. borger:
17.716 kr.

Anlægsudgifter pr. borger:
4.067 kr.

Driftsoverskud, anlægsniveau og samlet resultat 2012-2015 (mio. kr.)

Det skal bemærkes, at tidligere års overskud på de skattefinansierede driftsområder har været forudsætningen for at der var råderum til nye anlægsinvesteringer såsom Moesgaard, ARoS, Godsbanen, DOKK1, letbanen osv.

- Finansiell egenkapital:** Med årets resultat kan den finansielle egenkapital ultimo 2015 opgøres til -2.267 mio. kr. Den finansielle egenkapital er forbedret med 243 mio. kr. i forhold til regnskabet for 2014. De seneste års udvikling i den finansielle egenkapital er vist i efterfølgende figur.

Finansiell egenkapital 2012-2015 (mio. kr.)

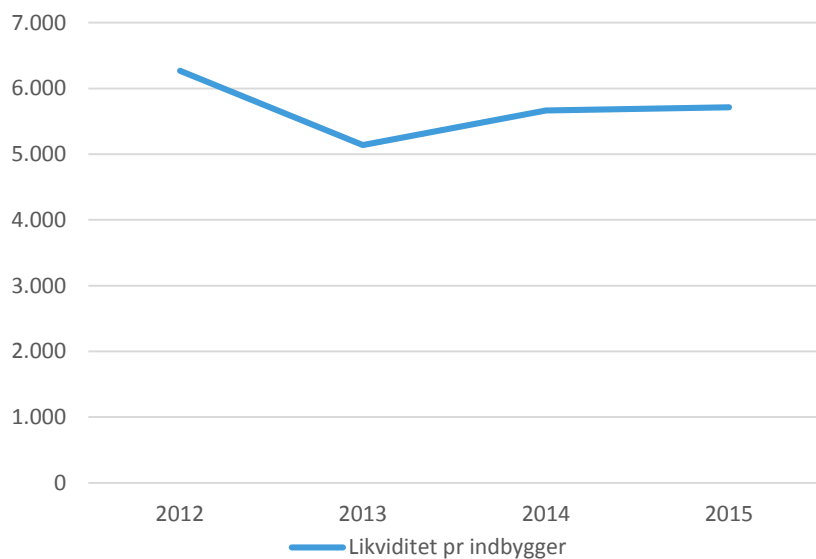
- Likviditet:** Likviditeten i Aarhus Kommune er fortsat god. Ultimo 2015 er der en kassebeholdning på 505 mio. kr. svarende til 1.547 kr. pr. borger. Den gennemsnitlige kassebeholdning har været på 1.866 mio. kr. svarende til 5.713 kr. pr. borger. Den er dermed væsentligt over byrådets mål for kassebeholdningen på 4.000 kr. pr. borger. De seneste års udvikling i den gennemsnitlige kassebeholdning pr. borger er vist i efterfølgende figur.

Regnskabsresultatet betyder:

At der er et samlet resultat/overskud pr. borger på ca. 485 kr.

At afdelingerne har en samlet opsparing på ca. 600 mio.

Likviditet pr. borger 2012-2015 (kr.)

Det samlede regnskabsresultat for 2015 er i forhold til budget og afvigelse uddybet i de efterfølgende oversigter samt i regnskabsoversigterne (sidste afsnit).

Resultatet for de enkelte afdelinger fremgår under afsnit om hver afdelings målopfyldelse.

Overskud og resultat

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Afvigelse
Skattefinansierede driftsudgifter:			
Serviceudgifter	12.060	12.451	390
Overførselsudgifter	5.761	5.832	71
Aktivitetsbaseret medfinansiering	977	938	39
Øvrige udgifter (herunder renter, finansielle tilskud m.v.)	-782	-658	124
Skattefinansierede driftsudgifter i alt	18.016	18.562	546
Skattefinansierede Indtægter:			
Tilskud og udligning	4.371	4.315	56
Skatter	14.481	14.469	11
Skattefinansierede Indtægter i alt	18.852	18.785	67
Resultat på de skattefinansierede driftsområder	836	223	613
Skattefinansierede nettoanlægsudgifter:			
Anlæg ekskl. de takstfinansierede områder	672	710	-38
De skattefinansierede anlægsområder i alt	672	710	-38
Resultat på de skattefinansierede områder ialt	163	-488	651

Aarhus Kommunes regnskab (kolonne 1) for 2015 viser et overskud på 163 mio. kr. Driftsudgifter på 18,0 mia. kr., og indtægter på 18,9 mia. kr. giver et driftsresultat på 836 mio. kr. Anlægsudgifter på i alt 672 mio. kr. reducerer overskuddet til 163 mio. kr.

I Budget 2015 var der forventet driftsudgifter på 18,6 mia. kr., og der er derfor et mindreforbrug på 546 mio. kr. Indtægterne er 67 mio. kr. højere end budgetteret, og endelig er der brugt for 38 mio. kr. mindre på anlæg end budgetteret. I alt giver den en forbedring i forhold til budgettet på 651 mio. kr.

Finansiel egenkapital

Mio. kr.	Ultimo 2014	Ultimo 2015	Ændring
	(1)	(2)	(3)=(1)-(2)
Likviditet	-706	-795	-88
Pantebreve	294	290	-4
Tilgodehavender i alt	-412	-505	-93
Skattefinansieret langfristet gæld	1.372	1.129	-243
Forbrug af opsparing og korrektioner	726	692	-35
Gæld i alt	2.098	1.821	-277
Finansiel egenkapital	-2.510	-2.325	184

Personale

I Aarhus Kommune var der i 2015 ansat 21.742 fuldtids-medarbejdere. Flytning af opgaver mellem afdelinger påvirker naturligvis fordelingen.

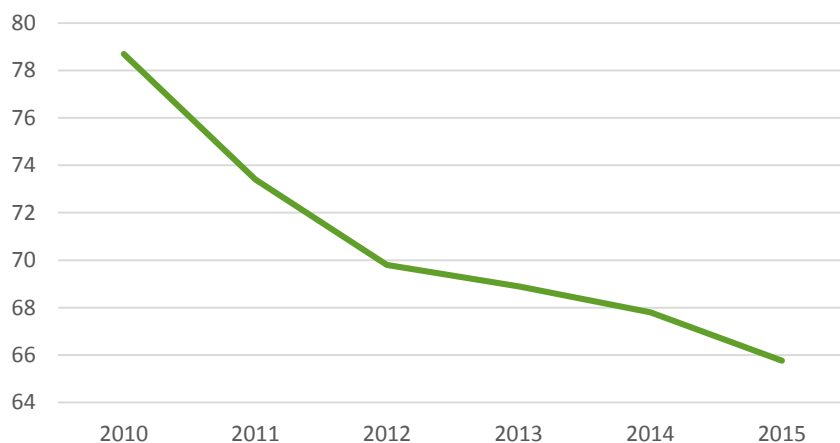
Antal fuldtidsansatte i Aarhus Kommune 2012-2015

Fuldtidsansatte i Aarhus Kommune	2012	2013	2014	2015
Sociale Forhold og Beskæftigelse	4.417	4.379	4.467	4.355
Teknik og Miljø	1.174	1.197	1.213	1.265
Sundhed og Omsorg	5.100	5.077	5.163	5.118
Kultur og Borgerservice	724	698	699	734
Børn og Unge	10.468	10.269	10.100	9.977
Borgmesterens Afdeling	200	291	303	293
I alt	22.083	21.911	21.945	21.742

Set i forhold til 2012 var der i 2015 341 færre fuldtidsmedarbejdere.

Da der i samme periode er kommet flere borgere i Aarhus Kommune, betyder det, at andelen af medarbejdere i Aarhus Kommune pr. 1.000 borgere er faldet med ca. 3,5 medarbejdere i løbet af den 4-årige periode. I 2015 var der ansat 65,8 medarbejdere i Aarhus Kommune for hver 1.000 borgere. I 2010 var der ca. 79 ansatte for hver 1000 borger.

Fuldtidsansatte pr. 1.000 borgere 2010-2015

Fra regnskab 2016 vil der også indgå data om udvikling i sygefravær mv.

Administration

I 2015 var der 15,7 administrativt fuldtidsansatte pr. 1.000 borgere i Aarhus Kommune. Det er lidt højere end det landsgennemsnitlige niveau.

I 2010 var der 17,6 administrativt fuldtidsansatte pr. 1.000 borgere.

Resultater - områder

Aarhus-målene

De syv Aarhus-mål er formuleret af Aarhus Byråd som en del af fortællingen om Aarhus. I skema nedenfor er der en status på målopfyldelsen baseret på de aktuelt tilgængelige data.

Opfølgning på Aarhus-målene

Aarhus-målene	2012	2013	2014	2015	Mål opfyldt
Der skal i Aarhus skabes 2000 flere arbejdspladser årligt frem til 2030, <i>note 1)</i>	591	2.244			
BNP-vækst i Business Region Aarhus/Østjylland skal ligge over landsgennemsnittet (%), <i>note 2)</i>	0,0	-1,9	1,2		
<i>Lands gennemsnit (%)</i>	-0,1	-0,2	1,3		
Aarhus skal være CO2 neutral i 2030 – (ton/indbygger), <i>note 3)</i>		6,2			
95 % af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse (%), <i>note 4)</i>	92,3	92,9	92,2	91,9	
Andelen af selvforsørgende borgere i Aarhus skal op på landsgennemsnittet (%), <i>note 5)</i>					Dataafklaring pågår
<i>Lands gennemsnit (%)</i>					
I Aarhus har vi en høj grad af medborgerskab (score 0-100), <i>note 6)</i>				64	Nulpunkts-måling, marts 2016
Aarhus er en god by for alle (score 0-100), <i>note 6)</i>				77	

Note 1) Tal foreligger med 1½ års forsinkelse, Note 2) Tal for 2015 foreligger ultimo 2016, Note 3) Tal for 2015 foreligger i juni. Udledningen pr. indbygger var i 2011 6,5 ton. Note 4) Tallene opgøres på baggrund af Profilmodellen. Regnskabstallet for 2015 omhandler profilmodellen for de elever, der forlod 9. klasse i 2014 og så fremdeles, Note 5) En ny opgørelsesmetode forventes på plads senest medio 2016, Note 6) Måles på en skala fra 0-100, hvor 100 er hhv. "Enig" / "i meget høj grad". Smiley klar efter måling i 2018.

Opfølgning på Aarhus-målene viser et stigende antal arbejdspladser, og en fornuftig vækst i BNP om end ikke over landsgennemsnit. Der er (jf. noter) forsinkelse på opgørelserne, så vurderingen af målopfyldelsen tager afsæt i de senest tilgængelige tal for antal arbejdspladser og BNP-vækst.

I forhold til mål om CO2-neutralitet er der også forsinkelse på opgørelsen. Det er fortsat vurderingen, at målet kan opfyldes i 2030. Her tages der højde for, at nedbringelsen sker i ryk frem mod 2030.

Det er en udfordring at sikre, at tilstrækkeligt mange får en ungdomsuddannelse. Det skal der øget fokus på. I forhold til målet om selvforsørgelse er den endelige målemetode under udvikling. Den forventes på plads senest medio 2016.

Nye målinger viser, at en stor andel af aarhusianerne mener, at Aarhus har en høj grad af medborgerskab, og at Aarhus er en god by for alle.

Sociale Forhold og Beskæftigelse

Sociale Forhold og Beskæftigelse har ansvaret for at yde hjælp til kommunens borgere på social- og beskæftigelsesområdet inden for et samlet bruttobudget på ca. 9,7 mia. kr. Indtægterne (primært refusioner fra staten) udgør ca. 2,2 mia. kr., og nettobudgettet er dermed ca. 7,4 mia. kr. svarende til knap 38% af kommunens nettobudget.

EFFEKTER

Socialforvaltningen

Aarhus vil være en god by for alle med plads til forskellighed og mangfoldighed. Men det er ikke lige let for alle at være med. Derfor understøtter Socialforvaltningen socialt udsatte borgere og borgere med handicap, så de bliver bedre til at mestre deres liv.

Borger og medarbejder arbejder sammen om styrkelse af borgerens personlige udvikling, netværk og medborgerskab samt læring og selvforsørgelse. Dialogen mellem borger og medarbejder understøttes af effektvurderinger, som indgår i borgerens handleplan, og som beskriver status og mål for arbejdet. Samtidig skal effektvurderinger bidrage med information til ledelsen om effekten af den sociale indsats for borgerne. Effektvurderinger bliver gennemført på området for familier, børn og unge og er undervejs på voksenområdet.

Det generelle billede i Regnskab 2015 er, at der samlet set er god effekt af den støtte, borgerne får, og høj brugertilfredshed. Der er dog også udfordringer, der kalder på kvalitetsudvikling.

Betragter vi først **familier, børn og unge**, viser effektvurderingerne, at de fleste udsatte børn og unge og børn og unge med handicap opnår målopfyldelse eller fremgang. Der vil fremadrettet være særligt fokus på at forbedre børns udvikling og adfærd, herunder deres selvstændighed. Endvidere styrkes indsatser til børn og unges deltagelse i daginstitution, skole og beskæftigelse i samarbejde med Børn og Unge. En brugerundersøgelse viser, at der overordnet set er høj tilfredshed med døgntilbud blandt pårørende og brugere over 12 år. Der skal dog arbejdes på at styrke relationen mellem barnet og forældrene, samt barnets eller den unges oplevelse af at få det bedre. Der er evidens for, at opvækst i familier er bedst for børn og unge. Anbringelsesmønstret er derfor over årene blevet ændret markant, fra flest anbringelser af børn og unge i døgntilbud til flere anbringelser i familiepleje. Nu har forholdet dog stort set stabiliseret sig. Der vil fremadrettet bl.a. være fokus på, hvorvidt flere anbragte børn og unge med handicap kan komme i familiepleje.

Ser vi dernæst på **voksne med handicap**, er der fokus på beskæftigelse. 105 borgere med udviklingshæmning er kommet i job eller praktik på særlige vilkår. Tilgangen er dog stagneret, da de tilbageværende borgere har flere udfordringer end at stå uden for arbejdsmarkedet og søger tryghed og samvær med ligesindede. Derfor tilbydes de et kombineret job- og samværstilbud.

Ser vi til sidst på **voksne med sindslidelse og særligt socialt udsatte**, er der generelt stor effekt af misbrugsbehandlingen, men der arbejdes på at

udvikle et mål, der omfatter flere borgere og flere misbrugstyper. Effekten af alkoholbehandlingen er god, men lever ikke helt op til det meget ambitiøse mål, som er sat på baggrund af ekstra gode resultater i 2013. Resultaterne ligger dog langt over landsgennemsnittet. Der er flere hjemløse end ønsket, der opholder sig på forsorgshjem i en periode på over fire måneder, og der er derfor stort fokus på at skaffe billigere boliger til dem.

Samlet set er andelen af borgere uden en social sag relativt stabil. Der er dog større andele børn i dagtilbud og voksne i døgntilbud, end målet tilsiger.

Nedenfor er en oversigt over målopfyldelsen gengivet i skemaform. Der henvises til de uddybende regnskabsbemærkninger for nærmere forklaring.

Opfølgning på budgetmål i Socialforvaltningen

Familie, Børn og Unge – mål og resultater	2012	2013	2014	2015	Mål opfyldt
Udsatte børn får det bedre (effektvurdering)*					
- 70 % af de udsatte børn skal opnå forbedring ift. 'udvikling og adfærd' (%)	-	-	71	65	
- 65 % af de udsatte børn skal opnå forbedring ift. 'familieforhold' (%)	-	-	63	70	
- 67 % af de udsatte børn skal opnå forbedring ift. 'daginstitution eller skole' (%)	-	-	68	69	
Udsatte unge får det bedre (effektvurdering)*					
- 60 % af de udsatte unge skal opnå forbedring ift. 'udvikling og adfærd' (%)	-	-	65	64	
- 60 % af de udsatte unge skal opnå forbedring ift. 'familieforhold' (%)	-	-	72	75	
- 60 % af de udsatte unge skal opnå forbedring ift. 'skole el. beskæftigelse' (%)	-	-	61	61	
Børn og unge med handicap får det bedre*					
- 'udvikling og adfærd' (%)	-	-	79	79	
- 'familieforhold' (%)	-	-	91	81	
- 'dagsinstitution, skole el. beskæftigelse' (%)	-	-	76	75	
Familier, børn og unge er tilfredse					
Brugernes tilfredshed med døgntilbud skal være:					
- Generel tilfredshed på 80 %	-	-	-	80	
- Oplevelse af positiv udvikling på 85 %	-	-	-	72	
- Samlet subjektiv vurdering på 70 %	-	-	-	69	
Pårørendes tilfredshed med døgntilbud skal være					
- Generel tilfredshed på 80 %	-	-	-	83	
- Oplevelse af positiv udvikling på 80%	-	-	-	67	
- Samlet subjektiv vurdering på 80	-	-	-	74	
Flere anbringelser i familier					
- Andelen af anbragte i familiepleje skal stige til mindst 44 %	41,5	42	43	44	
- Andelen af anbragte i kommunal familiepleje skal udgøre mindst 2 %	0,6	1	1	1	
- Andelen af anbragte i netværksfamilier skal udgøre mindst 7 %.	5,1	6	6	6	
Voksne med handicap – mål og resultater					
Voksne med udviklingshæmning på arbejdsmarked (nøgletal er afrapporteret)					
- Voksne med udviklingshæmning i skånejob skal fastholdes i jobbet (antal)	66	94	102	105	
Voksne med sindslidelse – mål og resultater					
Effekt af misbrugsbehandlingen					
- 90 % skal være succesfuldt udskrevet fra behandling i hashgruppe (%)	-	88	84	93	
- 90 % skal være succesfuldt udskrevet fra døgnbehandlingsophold (%)	83	88	80	89	
- 90 % skal være succesfuldt udskrevet fra behandling i Halvvejshuset (%)	88	80	94	89	
Effekt af alkoholbehandlingen					
- må 80 % ikke have et overforbrug af alkohol den seneste måned (%)	-	79	67	74	

- må 50 % ikke have dage med oplevede alkoholproblemer seneste måned (%)	-	55	58	66	😊
Færre hjemløse					
- 90 % af særligt socialt udsatte på forsorgsinstitutioner må maksimalt opholde sig der mindre end 120 dage (%)	83	83	79	82	😞
Tværgående mål					
Øget inklusion af udsatte børn og unge					
- 98,2 % børn og unge skal være uden sociale døgntilbud (%)	98,4	98,5	98,2	98,5	😊
- 94,3 % børn og unge skal være uden sociale dagtilbud (%)	95,0	94,7	94,3	94,0	😐
Øget inklusion af voksne med handicap					
- 98,9 % voksne skal være uden sociale døgntilbud til voksne med handicap (%)	98,9	98,9	98,9	98,8	😐
- 99,9 % voksne skal være uden sociale dagtilbud til voksne med handicap (%)	99,9	99,9	99,9	99,9	😊
Øget inklusion af udsatte voksne (%)					
- 98,8 % voksne skal være uden sociale døgntilbud til voksne med sindslidelse	98,8	98,8	98,8	98,6	😐
- 99,0 % voksne skal være uden sociale dagtilbud til voksne med sindslidelse	99,0	99,0	99,1	99,1	😊

Følgende mål er udeladt: To mål for brugertilfredshed på voksenområdet, hvor der ikke var måling i 2015. To mål for effektivitet på voksenområdet, hvor der endnu ikke kan præsenteres effektresultat. * Forbedring skal forstås som målopfyldelse eller fremgang. ** Kun nøgletal skal afrapporteres i regnskab 2015, mens der fra budget 2016 er fastlagt overordnede succeskriterier.

Beskæftigelsesforvaltningen

Beskæftigelsesområdet er underlagt den generelle økonomiske udvikling, som er afgørende for virksomhedernes efterspørgsel på arbejdskraft og dermed borgernes muligheder for at komme i job.

Siden finanskrisens gennembrud i efteråret 2008 og de efterfølgende års dårlige konjunkturer er situationen vendt til stigende beskæftigelse og lavere ledighed. I alt 120.372 aarhusianere var beskæftigede som lønmodtagere i 2015. Det er det højeste antal siden 2008, og 3.700 flere end i 2011, hvor beskæftigelsen var lavest.

Ledigheden toppede i marts 2009 med 5,9 pct., hvorefter den stabiliserede sig. Siden august 2013 har ledigheden dog måned for måned været lavere end samme måned året før. Den seneste opgørelse viser en ledighed på 4,4 pct. i december 2015.

Den samlede andel af kommunalt forsørgede aarhusianere er også faldet. I 2015 var 17,5 procent af befolkningen i Aarhus forsørgt af kommunale overførselsindkomster. Det er et fald på 0,7 procentpoint siden 2011, hvor det var 18,2 procent af befolkningen (16-66 år).

I 2015 er der iværksat et øget fokus på den virksomhedsrettede del af beskæftigelsesindsatsen med en virksomhedsstrategi og en investeringsmodel med øget brug af virksomhedskonsulenter til at hjælpe ledige i job, og reducere varigheden på offentlig forsørgelse.

Målene for 2015 lå tæt op ad de mål, som også gjaldt for 2014, hvor der er fokus på at få flere unge i uddannelse, sikre en tværfaglig indsats for personer på kanten af arbejdsmarkedet for at få dem tættere på arbejdsmarkedet (forebygge førtidspensionering), at bekæmpe langtidsledighed og styrke samarbejdet med virksomhederne – f.eks. ved at sikre bedre match mellem arbejdsløse og virksomhederne.

Ud over de fire nationale mål på beskæftigelsesområdet eksisterer der også et landsdækkende mål om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal

gennemføre en ungdomsuddannelse, og et selvstændigt Aarhusmål om, at andelen af selvforsørgende i Aarhus skal på niveau med landet som helhed.

Samlet set bidrager Beskæftigelsesforvaltningens indsats til at hjælpe borgerne i job eller uddannelse og til at øge arbejdskraftudbuddet såvel på kort som på længere sigt. Den demografiske udvikling betyder, at der på længere sigt kan opstå et arbejdskraftunderskud, hvor tilgangen af unge til arbejdsmarkedet ikke matcher den aldersbetingede afgang. Det er derfor af afgørende betydning, at der tilrettelægges en beskæftigelsesindsats, hvor der vejledes og opkvalificeres i forhold til behovene på arbejdsmarkedet.

Opfølgning på budgetmål i Beskæftigelsesforvaltningen

Beskæftigelsesforvaltningen	2012	2013	2014	2015	Mål opfyldt
Andelen af elever, der gennemfører en ungdomsuddannelse, skal stige, så 95 % målsætningen kan opfyldes (%)	92,3	92,9	92,2	91,9	
Andel unge uddannelseshjælpsmodtagere* blandt unge i alt skal være lavere end gennemsnittet for 6-byerne (4,2 %.)	-	-	3,3	3,2	
Andelen af borgere på kanten af arbejdsmarkedet skal ligge lavere end gennemsnittet for 6-byerne (3,2 %.)	-	2,1	2,2	2,3	
Andelen af langtidsledige i befolkningen skal ligge lavere end gennemsnittet for 6-byerne (1,0 %)	1,2	1,1	0,9	0,8	
Andel virksomheder i kommunen, der samarbejdes med om aktiviteter for borgerne, skal ligge højere end gennemsnittet for 6-byerne (30,3 %.)	33,0	33,8	34,8	33,9	

* Uddannelseshjælp blev først indført i 2014

YDELSER

Sociale Forhold og Beskæftigelses ydelser fordeler sig på en række hovedområder. I nedenstående skemaer er der aktivitetststal fordelt på disse områder.

Aktivitetststal for Socialforvaltningen

Samlet set er der sket en stigning i socialområdets aktiviteter fra 2014 til 2015. Udviklingen dækker blandt andet over, at der også i 2015 har været arbejdet med at omlægge tilbud fra dyrere til billigere tilbud inden for fagligt forsvarlige rammer. Herudover opleves der fortsat pres på Voksenhandicapområdet, særligt på botilbud.

Tilbud, antal helårspersoner	2012	2013	2014	2015
Familier, Børn og Unge				
- Døgntilbud*	642	630	612	600
- Øvrige tilbud	1.035	1.142	1.279	1.329
Voksenhandicap				
- Botilbud	788	829	863	884
- Bor i eget hjem (bostøtte §85)**	803	923	996	938
- Dagtilbud***	934	993	1.044	975

ORGANISATION

Der er ca. 4.300 ansatte i Sociale Forhold og Beskæftigelse.
Organisationsdiagram findes på <http://www.aarhus.dk/msb>

Socialpsykiatri og Udsatte Voksne				
- Botilbud	523	497	482	495
- Bor i eget hjem (bostøtte §85)**	1.206	1.279	1.264	1.377
- Dagtilbud	308	290	263	263
I alt - tilbud	6.239	6.583	6.803	6.861

* Døgninstitutioner: Tallet er eksklusiv sikrede døgninstitutioner. ** ADHD-indsatsen er fra 1. september organisatorisk flyttet fra Voksenhandicap til Socialpsykiatri og Udsatte Voksne. *** Jobstien er fra 1. juli overgået til Beskæftigelsesforvaltningen.

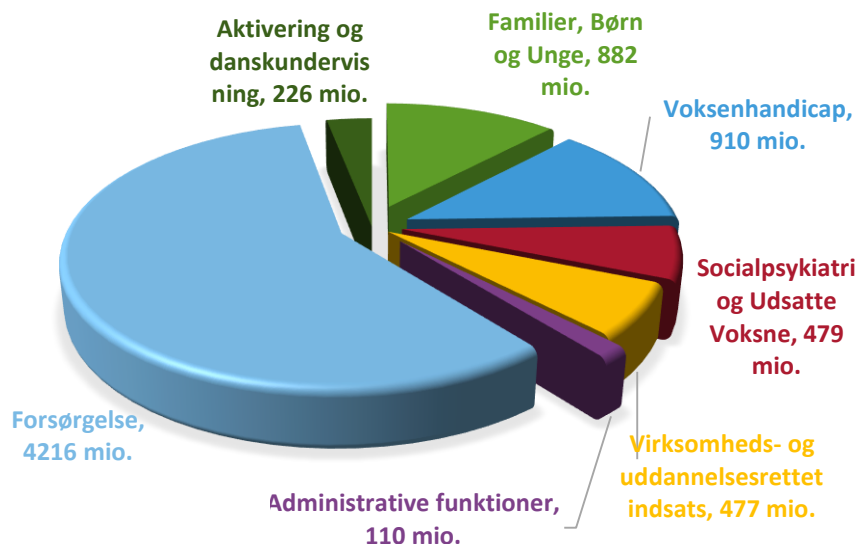
Aktivitetsstal for Beskæftigelsesforvaltningen

Helårspersoner	2012	2013	2014	2015
Modtagere af forsørgelsesydelse:				
- Kontanthjælp, Uddannelseshjælp, forrevalidering	7.293	8.120	8.490	8.572
- Erhvervs- og uddannelsesrevalidering	904	861	824	775
- Ressourceforløbsydelse	0	20	109	344
- Ressourceforløbsydelse, Jobafklaring			83	698
- Ledighedsydelse	1.321	1.292	1.188	1.179
- Fleksjob	3.734	3.885	4.072	4.105
- Førtidspension	15.793	15.565	15.087	14.640
- Sygedagpenge	4.365	4.089	3.976	3.597
- A-dagpenge, UDY, AMY	7.616	7.402	6.828	6.347
I alt	41.026	41.234	40.657	40.257
Indeks 2011=100, Antal personer på overførsel	102,2	102,8	101,3	100,3
Antal personer 16-66 år	224.366	227.676	229.764	231.180
Indeks 2011=100, Befolkning 16-66 år	101,3	102,7	103,7	104,3
Ungeindsats	2012	2013	2014	2015
Modtagere af ungeindsats:				
- Ekstraordinære lære- og praktikpladser (ungeindsatsen)	55	54	79	55
- Skoleydelse på produktionsskoler	437	419	382	356
- EGU-elever (ungeindsatsen)	124	108	106	106
- Servicejob (forsikrede)	31	27	19	9
- Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse	127	147	165	200

RESSOURCER

Det samlede bruttobudget for Sociale Forhold og Beskæftigelse er på ca. 9,7 mia. kr. Indtægterne (primært refusioner fra staten) udgør ca. 2,2 mia. kr., og nettobudgettet er dermed ca. 7,4 mia. kr. fordelt på anlæg og drift. Områder som Sociale Forhold og Beskæftigelse har økonomisk ansvar for (decentraliseret) udgør netto ca. 3,0 mia. kr.

Fordeling af driftsudgifter (nettodrift) 2015 på 7.300 mio. kr

Figuren tager udgangspunkt i nettoudgifterne. Nettoudgifterne er bruttoudgifterne fratrukket indtægterne. Anlægsudgifter er ikke medtaget i figuren.

For at belyse udviklingen i udgifterne er resultatet for 2015 for både drift og anlæg nedenfor sammenlignet med regnskabsresultat for 2013 og 2014 samt budget 2015.

Samlet nettoopgørelse (sektor 1.00)

Sektor-områder, mio. kr.	2013	2014	Budget 2015	Ajourført budget 2015	2015
Decentraliseret					
- Sektor 1.02 SOC Service	1.970	2.054	2.105	2.150	2.138
- Sektor 1.06 SOC Overførsel	-	79	90	75	66
- Sektor 1.41 BEF Service	422	471	457	495	477
- Sektor 1.43 BEF Overførsel	204	189	221	200	197
- Sektor 1.45 BEF Danskundervisning	25	25	27	30	29
- Sektor 1.70 Fællesstabe	99	96	96	111	110
I alt decentraliseret	2.720	2.914	2.996	3.061	3.017
Ikke-decentraliseret					
- Sektor 1.03 SOC Ældreboliger	-12	-11	-11	-11	-12
- Sektor 1.04 SOC Service + Overførsel	156	74	77	81	80
- Sektor 1.44 BEF Overførsel	4.218	4.152	4.095	4.223	4.186
- Sektor 1.44 BEF Service	28	25	28	32	30
I alt Ikke-decentraliseret	4.390	4.239	4.189	4.325	4.284
I alt MSB	7.110	7.153	7.185	7.387	7.301
- Sektor 1.05 Anlæg	15	128	58	143	118

Økonomi på kort sigt (i fht budget og ajourført budget)

Sociale Forhold og Beskæftigelses oprindelige driftsbudget for 2015 var på 7.185 mio. kr. Dertil kommer netto tillægsbevillinger på 202 mio. kr. så det ajourførte budget for 2015 var på 7.387 mio. kr. Driftsudgifterne har været 7.301 mio. kr., svarende til et mindreforbrug på ca. 86 mio. kr. i forhold til det ajourførte budget.

Mindreforbruget fordeler sig med ca. 45 mio. kr. på det decentraliserede område, og 41 mio. kr. på det ikke-decentraliserede.

På det decentraliserede område fordeler mindreforbruget sig med 21 mio. kr. på Socialforvaltningens områder, 22 mio. kr. på Beskæftigelsesforvaltningens områder og 1 mio. kr. på Fællesstabe. På socialområdet kan mindreforbruget primært henregnes til dels eksternt finansierede projekter, hvor udgifter først falder i 2016 og dels en generel tilbageholdenhed på grund af udfordringerne på handicapområdet. På beskæftigelsesområdet skyldes mindredgifter dels tidsforskydninger på eksternt finansierede projekter samt at det ekstraordinære flygtningetilskud ikke er blevet indregnet i det ajourførte budget.

På det ikke-decentraliserede område har Beskæftigelsesforvaltningen et mindreforbrug på 39 mio. kr. Området vedrører udgifter til forsørgelse, og det er primært mindredgifter til A-dagpenge og kontanthjælp, der har genereret mindreforbruget i 2015. Derudover er der på Socialforvaltningens område et mindreforbrug på 2 mio. kr.

Anlæg er uddybet i afsnit om opfølgning på anlægsområdet, som beskrives på tværs af hele Aarhus Kommune.

Økonomi på lang sigt (i fht rammen og ajourført ramme)

Sociale Forhold og Beskæftigelses ajourførte ramme for 2015 var på 3.033 mio. kr. Driftsudgifterne på det decentraliserede område har været på 3.017 mio. kr., svarende til et overskud i forhold til rammen på 16 mio. kr. Overskuddet fordeler sig med ca. 1 mio. kr. på Socialforvaltningens områder og 21 mio. kr. på Beskæftigelsesforvaltningens områder samt et underskud på 6 mio. kr. på Fællesstabile.

Sociale Forhold og Beskæftigelse har ultimo 2015 en opsparing på samlet 106,5 mio. kr. Det er en stigning på ca. 3 mio. kr. i forhold til opsparingen ultimo 2014. Opsparingen er fordelt med ca. 65 mio. kr. i Socialforvaltningen, 31 mio. kr. i Beskæftigelsesforvaltningen samt 10 mio. kr. i Fællesstabile.

Der er samlet set tale om en opsparing, som udgør under 4% af det decentraliserede nettodriftsbudget på 3,0 mia. kr. Opsparingen er disponeret som angivet i tabellerne nedenfor.

Opsparing og disponering af opsparing

Socialforvaltningen

Opsparing ultimo 2014 (mio. kr.)	86,9
Årets resultat 2015 + korrektioner (mio. kr.)	-21,7
Opsparing ultimo 2015 (mio. kr.)	65,2
Disponering af opsparing:	
- Voksenhandicaps økonomiske udfordringer	18,0
- Tidsforskydninger eksterne projekter	13,7
- Øvrige (bl.a. investeringer og større indkøb/renovering/vedligehold)	20,3

Beskæftigelsesforvaltningen

Opsparing ultimo 2014 (mio. kr.)	0,3
Årets resultat 2015 + korrektioner (mio. kr.)	31,0
Opsparing ultimo 2015 (mio. kr.)	31,3
Disponering af opsparing:	
- Tidsforskydninger på investeringsmodeller	6,0
- Nye IT-systemer	5,0
- Udlægning af indsats og myndighed til ekstern aktør	3,0
- Øvrige projekter	6,0
- Reserveret indfasning af aktivitetsjusteringer som følge af finansloven	5,0
- Tidsforskydninger eksterne projekter	5,0

Fællesstabe

Opsparing ultimo 2014 (mio. kr.)	16,3
Årets resultat 2015 + korrektioner (mio. kr.)	-6,3
Opsparing ultimo 2015 (mio. kr.)	10,0
Disponering af opsparing:	
- Indfasning af besparelseskra	10,0

Teknik og Miljø

EFFEKTER

Afdelingens delmål er inddelt i fire hovedmål:

1. Aarhus som Vestdanmarks hovedby, 2. En ren, sikker og smuk kommune, 3. En miljømæssig bæredygtig og CO₂-neutral kommune samt 4. Effektiv og serviceminded drift.

Hovedmålene bunder i en grundlæggende vision om at ” skabe rammevilkår i verdensklasse og realisere Aarhus’ markante vækstpotentiale”. Målopfyldelsen fremgår af skema nedenfor.

De fleste delmål er opfyldt eller næsten opfyldt. Dette gælder specielt for delmål under det sidste hovedmål om at sikre en effektiv og serviceminded drift.

For hovedmålet om en miljømæssig bæredygtig og CO₂-neutral kommune er delmål om øget anvendelse af den offentlige transport ikke opfyldt.

Delmålene under hovedmålet om Aarhus som Vestdanmarks hovedby fordeler sig med et opfyldt delmål, hvilket er delmålet om antallet af offentlige p-pladser inden for ringgaden. Tre delmål er delvist opfyldt - det gælder delmålet om tilgængeligheden af bomuligheder for studerende og vejanlægsinvesteringer samt sagsbehandlingstider for lokalplaner og byudviklingsplaner. Delmål vedr. gennemsnitligt arealopkøb samt sagsbehandlingstiden for byggesager er ikke opfyldt.

For hovedmålet om en ren, sikker og smuk kommune fordeler delmålene sig med fire opfyldte, et delvist opfyldt mål vedr. brandsyn og et delmål om overskridelser af udrykningstid, som ikke er opfyldt målt ud for data fra 1. halvår 2015.

Opfølgning på budgetmål i Teknik og Miljø

Teknik og Miljø	2012	2013	2014	2015	Mål opfyldt
Aarhus som Vestdanmarks hovedby – delmål og resultater					
De seneste fire års gennemsnitlige arealopkøb skal være i samme størrelsesorden som den gennemsnitlige, årlige, solgte arealmængde på 50 ha i seneste 10-års periode (ha)	68	32	20	3	
Behandlingen af lokalplan- og byggesager skal være effektiv og med fokus på korte sagsbehandlingstider. Der skal løbende indarbejdes digitale løsninger til sagshåndtering og til kommunikation med bygherrer og borgere. Sagsbehandlingstiden for byggesager skal ligge under landsgennemsnittet					
- Gns. tid, projektorienterede lokalplaner, uger	40	34	34	36	
- Gns. tid, kommunale byudviklingsplaner, uger	45	9	48	40	
- Gns. tid, byggesager (intern tid), dage	-	20	35	13/25	
- Gns. tid for byggesager ift. Landsgennemsnit (%)	133	113	134	163	
- Klager over retslige spørgsmål i byggesager, hvor Teknik og Miljø underkendes (%)	5	5	9	7,6	
Antallet af bomuligheder for studerende skal øges til henholdsvis 12.200 bomuligheder i støttede ungdomsboliger og 788 kollegier i takt med øgning i antallet af studerende					
- Bomuligheder i støttede ungdomsboliger	10.930	11.358	11.358	11.814	
- Kollegier	788	788	788	788	

Vejanlægsinvesteringerne skal bevares ved at vejene ikke har skadespoint over et vist gennemsnitsmål*					
- Klasse I (gennemsnitsmål 1,2)	2,1	2,0	1,5	1,1	
- Klasse II (gennemsnitsmål 1,7)	3,1	3,5	1,5	1,4	
- Klasse III (gennemsnitsmål 2,0)	2,5	2,9	2,6	2,1	
Et antal på 18.912 offentligt tilgængelige p-pladser inden for Ringgaden skal opretholdes	18.900	18.921	19.121	19.723	
En ren, sikker og smuk kommune – delmål og resultater					
Antallet af årligt dræbte og tilskadekomne i trafikken i Aarhus Kommune skal reduceres til 142**	170	170	142	-	-
Gennemsnitsbrugertilfredshedsprocenten med renholdelsen af byens parker og veje skal ligge på 3.5	4,07	3,81	3,90	4,47	
90% af alle borgere skal have højst 500 meter til en park, et rekreativt område eller grønne ruter. De rekreative færdselsmuligheder i det åbne land skal forbedres. Træer, der fældes i Midtbyen, skal erstattes af nye træer, og det samlede antal skal øges					
- Andel boligområder med afstand under 500 m (%)	81	81	84	95	
- Etablering af rekreative stier, km	2,6	5,6	9,0	1,1	
- Nyplantning/genplantning af træer, stk.	81	41	63	140	
Antal overskridelser af udrykningstiden ved akutte hændelser skal være 0	4	7	6	3	
65 % af tidsforbruget til brandsyn skal anvendes ude i de synspligtige virksomheder. Det administrative arbejde i forbindelse med brandsyn må højst udgøre 1,0 time i gennemsnit					
- Timer pr. syn	1,1	1,2	1,04	0,9	
- Andel syn i synspligtige virksomheder (%)	58	53	55	0	
Kommunen skal i 2014 have vedtaget 8 indsatsplaner til beskyttelse af drikkevandet mod pesticider og nitrat	1	1	5	5	
En miljømæssig bæredygtig og CO₂-neutral kommune – delmål og resultater					
Andelen af cykelture skal øges i Aarhus, hvilket måles via cykeltrafikindeks*** (%)	120	122,5	128	-	-
Det kollektive trafiksystem skal have en årlig anvendelsesgrad på 39,9 mio. passagerer	-	36,1	36,4	35,4	
Den udledte forurening skal falde frem til 2015					
- Udledningen af kvælstof skal falde til under 456 ton	461	481	523	486	
- Udledningen af fosfor skal falde til under 20 ton	17	21	22	20	
Elforbrug og CO ₂ udslip skal nedbringes i kommunale bygninger					
- Elforbruget skal nedbringes til indeksemål på 80 %	80	75	80	81	
- CO ₂ udslippet skal nedbringes til et indeksemål på 88 %	91	89	88	85	
AffaldVarme Aarhus arbejder for et bedre miljø gennem energibesparelser, reduktion af drivhusgasser og bæredygtig, grøn produktion					
- 76.000 MWh energibesparelse på varme.	45.283	39.159	79.045	64.767	
Effektiv og serviceminded drift					
Der gennemføres løbende undersøgelser af borgernes og kundernes tilfredshed med ydelserne. Mindst 85% af adspurgte borgere og kunder skal være tilfredse eller meget tilfredse med ydelserne**** (%)					
- Miljøtilsyn	94			94 – 100	
- Rottebekæmpelse				71 – 77	
- Ydelser fra Ejendomme (internt)	95	93	89	97	
- Byggesagsbehandling (virksomheder)		70		55	
Den samlede udgift pr. m ² bruttoetageareal til vedligeholdelsen af kommunens administrationsbygninger skal ligge inden for +/- 10 % af byggebranchens middelnormtal for vedligeholdelsesudgifter (V&S Byggedata)					
- Byggebranchens normal, kr./ m ² bruttoetageareal	135	139	141	143	
- Kommunens administrationsbygninger, kr./ m ² bruttoetageareal	132	125	125	130	

- Indeks i forhold til byggebranchen (%)	98	90	89	91	
AffaldVarme Aarhus afvejer driftssikkerhed med miljøhensyn og økonomi					
- Afbrydelser i alt	547	574	708	657	
- Overskridelse af krav i miljøgodkendelse på AffaldsCenter	7	2	9	7	
- Dagrenovation, indsamlet på dagen (%)	99,94	99,93	99,96	99,93	

*) Målsætningerne for vejenes tilstand er opfyldt med undtagelse af de lavest klassificerede veje. Der er dog sket en forbedring på 0,5 point i forhold til 2014, således at målet næsten er opfyldt. **) Data vedrørende de politiregistrerede færdselsuheld fra Vejdirektoratet foreligger medio 2016. ***) Indeks 100 = år 2000. Indeks 2015 foreligger i april 2016. ****) Der er udelukkende angivet tal for tilfredshedsmålinger gennemført i 2015. Målingerne gennemføres ikke nødvendigvis hvert år

YDELSER

Teknik og Miljø ydelser fordeler sig på en række hovedområder. I nedenstående skemaer er der både aktivitetstals- og produktivitetstal fordelt på disse områder.

Aktivitetstals- og produktivitetstal for Teknik og Miljø

Aktivitetstal for Teknik og Miljø	2012	2013	2014	2015
Afdeling: Trafik og Veje/ CBA				
Samlet energiforbrug (GWh) til vejbelysning	16,9	16,9	15,6	-
Forbrug af salt, gram pr. m2 off. Vejnet	10,4	10,5	11,05	11,0
Vedligeholdelse af kørebaner (inkl. stier), kr. pr. indbygger	185,3	173,4	173,1	171,8
Vedligeholdelse af fortove (inkl. stier), kr. pr. indbygger	58,3	56,2	74,4	73,2
Vintervedligeholdelse, kr. pr. indbygger	104,3	115	90	84,8
Renholdelse, kr. pr. indbygger	58,8	58,2	55,9	55,5
Vedligehold af kørebaner, kr. pr. 10 m2	66,4	62,4	56,6	56,5
Vedligehold af fortove, kr. pr. 10 m2	93,7	91,6	116,9	116,1
Afdeling: Natur og Miljø/ CME				
Miljøtilsyn af virksomheder (antal)	219	228	216	210
Miljøtilsyn af landbrug (antal) rutinetilsyn	62	50	73	65
Afdeling: Ejendomme/ CAE				
Antal ledigblevne lejemål i alt	158	124	107	102
Udlejning til genhusninger	45	26	0	8
Udlejet til flygtninge og indvandrere	0	25	21	8
Udlejet til akutte boligansøgere	42	28	37	35
Boliger til Studerende (Skejby Vænge)	71	45	49	51
Antal ledigblevne erhvervslejemål	12	10	7	10
Ikke udlejet, gns. antal dage	42	150	165	93
Afdeling: Aarhus Brandvæsen/ CME				
Gennemførte brandsyn	2.100	2.196	2.010	2.162
Lovpligtige brandsyn	1.971	2.064	1.929	2.105
Afdeling: AffaldVarme Aarhus/ CME				
Boligenheder der modtages affald fra, i alt	162.024	165.821	167.118	168.908
Bolig-enheder i alt, vægтет	115.897	118.225	119.121	120.394
Dagrenovation fra private husstande, tons	71.217	71.154	71.115	70.843
Samlet beholdervolumen, m3	796.936	814.632	827.263	928.987
Affald på genbrugsstationerne, tons	116.965	122.018	131.470	137.870
Tilførte mængder til forbrændingsanlægget	243.747	238.543	237.202	251.912
Fraførte mængder fra forbrændingsanlægget	56.192	55.103	55.321	58.957
Farligt affald, modtaget mængder i tons	1.990	1.706	1.862	1.910

ORGANISATION

Der er ca. 1.300 ansatte i Teknik og Miljø fordelt på fire centre og to stabsfunktioner som vist i figur ovenfor.

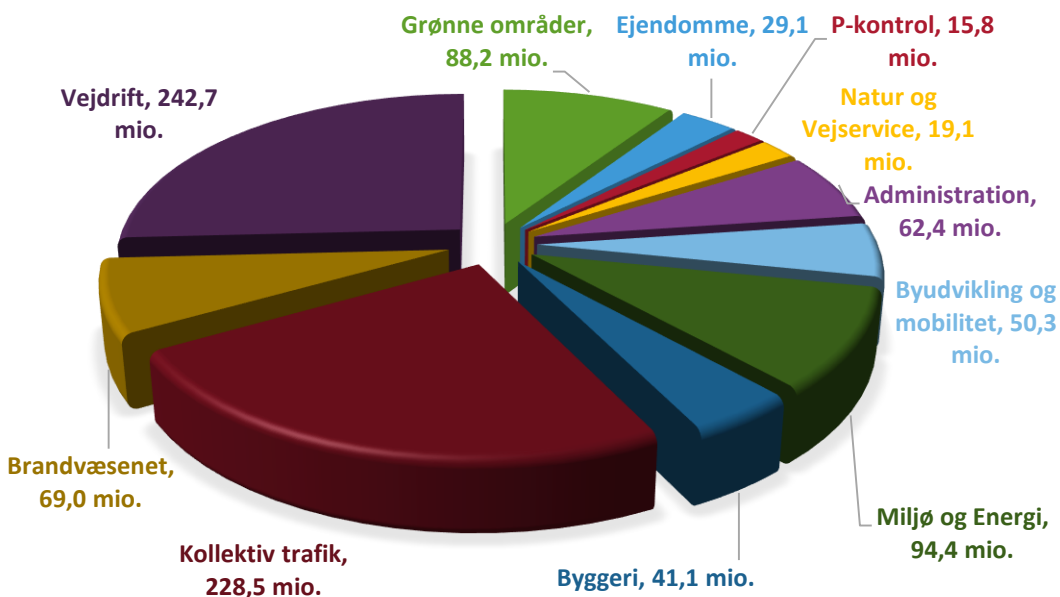
Produktivitetstal for Teknik og Miljø				
Byggesager pr. medarbejder	82	89	76	87
Brandsyn pr. medarbejder	350	366	335	350
Antal påstigninger pr. køreplantage		63,7	63,9	63,5

RESSOURCER

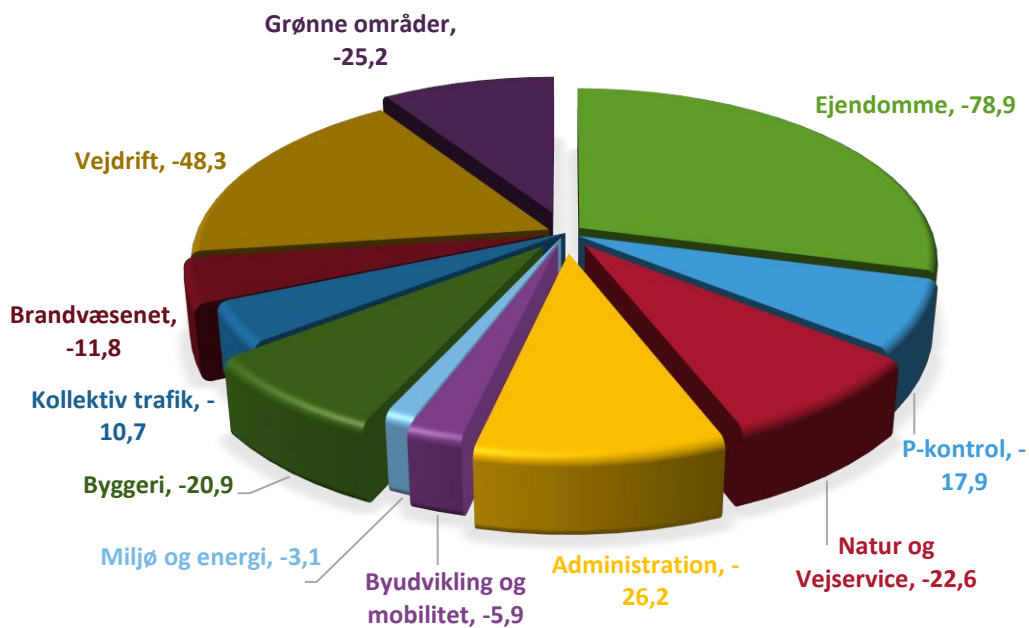
Det samlede bruttoforbrug (drifts- og anlægsvirksomhed) for Teknik og Miljø er på ca. 5,1 mia. kr. Indtægterne (primært AffaldVarme, Byudvikling og Mobilitet samt Natur og Vej Service) udgør ca. 3,8 mia. kr., og nettoforbruget er dermed knap 1,3 mia. kr. fordelt på anlæg og drift.

Områder som Teknik og Miljø har økonomisk ansvar for (decentraliseret) udgør netto ca. 0,7 mia. kr. I figurerne nedenfor er disse udgifter fordelt på hovedområder (hvh. bruttodriftsudgifter og -indtægter). De ikke-decentraliserede områder og de takstfinansierede områder er holdt uden for opgørelsen.

Fordeling af udgifter (decentraliseret bruttodrift) 2015, ca. 940 mio. kr.

Fordeling af indtægter (decentraliseret, bruttodrift) 2015, -270 mio. kr.

Note: Da interne indtægter registreres som en reduktion af udgifterne, er der for både Ejendomme og Natur og Vej Service tale om væsentlig større reelle bruttoudgifter og -indtægter. I Ejendomme er udgifterne på 166 mio. kr. og indtægterne på 216 mio. kr. I Natur og Vej Service er udgifterne på 194 mio. kr. og indtægterne på 198 mio. kr.

For at belyse udviklingen i udgifterne er resultatet for 2015 for både drift og anlæg nedenfor sammenlignet med regnskabsresultat for 2013 og 2014 samt budget 2015.

Samlet nettoopgørelse (sektor 2.00-2.90 Teknik og Miljø)

Sektorområder, mio. kr. (årets priser)	2013	2014	Budget 2015	Ajournført Budget 2015	2015
Decentraliserede områder:					
Administration	39	40	44	40	36
Byudvikling og Mobilitet	-	6	3	42	44
Kollektiv trafik	214	151	234	217	218
Planlægning og byggeri	53	62	55	-	-
Vejdrift	192	189	202	183	194
P-kontrol	0	0	-3	-3	-2
Grønne områder	-	-	-	64	63
Miljø og Energi	134	121	121	90	91
Byggeri	-	-	-	23	20
Ejendomme	-63	-22	-42	-44	-50
Brandvæsen	58	55	58	60	57
Natur og Vej Service	4	0	3	0	-3
Decentraliserede områder i alt	629	600	675	672	670
Ikke-decentraliserede områder i alt	27	23	27	30	25
Takstfinansierede områder i alt	-226	25	-8	70	-12
Årets driftsresultat, Teknik og Miljø i alt	430	648	694	772	683
Anlæg:					
Skattefinansierede	246	-76	146	300	-85
Takstfinansierede	163	300	1.029	703	715
Anlæg i alt	409	224	1.175	1.003	630

År 2015 er ikke direkte sammenligneligt med tidligere år grundet organisationsændringer.

Økonomi på kort sigt (i forhold til budgettet)

På de decentraliserede områder er der i 2015 god overensstemmelse mellem forbrug og budget, idet der er tale om en nettoafvigelse på 2 mio. kr. i mindreforbrug i forhold til det ajournførte budget. Afvigelsen dækker imidlertid over større variationer mellem de enkelte sektorer. På Vejdrift er der eksemplvis tale om en merudgift på 11 mio. kr., mens der vedr. Ejendomme er tale om en mindredgift på 6 mio. kr.

På de ikke-decentraliserede områder er der tale om et mindreforbrug på 5 mio. kr. i forhold til det ajournførte budget, hvilket primært skyldes mindredgifter vedr. støttet byggeri.

På de takstfinansierede områder er der tale om mindredgifter på 82 mio. kr. i forhold til det ajournførte budget – primært som følge af udsving vedr. køb og salg af varme.

På anlægssiden har der på de skattefinansierede områder været nettoindtægter i 2015. Det skyldes især salgsindtægter vedr. Aarhus Ø og Risskov Brynet. På det takstfinansierede anlægsområde har der især været afholdt store udgifter til levetidsforlængelse og ombygning af Studstrupværket til træpillefyring.

Anlæg er uddybet i afsnit om opfølgning på anlægsområdet, som beskrives på tværs af hele Aarhus Kommune.

Økonomi på langt sigt (i forhold til rammen)

På de decentraliserede områder er der i alt en merudgift på netto 23 mio. kr. i forhold til de ajourførte rammer. Her er der også tale om variationer mellem de enkelte sektorer, hvor eksempelvis er en merudgift på 15 mio. kr. vedr. Byggeri og en merudgift på 13 mio. kr. vedr. Vejdrift, mens der er en mindredgift på 7 mio. kr. vedr. Ejendomme og en mindredgift på 5 mio. kr. vedr. Grønne Områder.

Teknik og Miljø har en samlet nettogæld på 32 mio. kr. For sektorer med en formue er denne disponeret som angivet i tabellen nedenfor. Der er samlet set tale om en gæld, som udgør under 5 % af bruttodriftsbudgettet på 0,7 mia. kr.

Opsparing/gæld og disponering af opsparing (mio. kr.).

Opsparing/gæld ultimo 2014 (mio. kr.)	-1
Årets resultat 2015 + korrektioner	-31
Opsparing/gæld ultimo 2015 (mio. kr.)	-32
Sektorer med gæld:	
Sektor 2.11 Byudvikling og Mobilitet	-6
Sektor 2.31 Vejdrift	-23
Sektor 2.33 P-kontrol	-7
Sektor 2.41 Miljø og Energi	-4
Sektor 2.48 Byggeri	-11
Sektor 2.71 Natur og Vej Service	-13
Sektorer med opsparing:	
Sektor 2.01 Administration	12
Sektor 2.13 Kollektiv Trafik	9
Sektor 2.36 Grønne Områder	7
Sektor 2.51 Ejendomme	3
Sektor 2.61 Aarhus Brandvæsen	1
Disponeringer:	0
Sektor 2.01 ADM - Innovationsmidler	4
Sektor 2.01 ADM - Digitalisering m.v.	5
Sektor 2.01 ADM - Udviklingsaktiviteter vedr. samling af MTM	3
Sektor 2.13 Koll. Trafik - Finansiering af tab vedr. kontrolafgifter	9
Sektor 2.51 EJD - Bygningsvedligeholdelse	3

Regnskabsopgørelsen for Teknik og Miljø medfører, at der vil være et forøget fokus på de tre områder, som udviser de største underskud for områder med gæld, jf. tabel "Opsparing/gæld og disponering af opsparing".

Sektor 2.31 Vejdrift har ultimo 2015 en gæld på 23,1 mio. kr. Gælden vil fremover blive afviklet via et mere decentraliseret budgetansvar og hermed større fokus på udgiftsniveauet. Der vil endvidere blive anvendt flere interne ressourcer frem for anvendelse af eksterne rådgivere. Samtidig vil det blive sikret, at det interne timeforbrug udkonteres til projekter efter samme principper som eksterne rådgivere. Den største del af gælden skyldes et akkumuleret underskud på ca. 16 mio. kr. på Vejbelysning i perioden 2007 – 2014. I forbindelse med det driftsfinansierede anlægsprojekt "Energirenovering af vejbelysning" er der også indregnet en tilbagebetaling af dette underskud. Dette kan gøres, da der forventes at kunne opnås et

driftsoverskud efter finansieringsydelsen til anlægsprojektet, da energibesparelsen over 25 år er større end udgiften til anlægsprojektet.

Sektor 2.48 Byggeri har ultimo 2015 en gæld på 11 mio. kr. For at skabe økonomisk balance er der en række initiativer, som kan bidrage hertil:

- Øget udfakturering
- Øget antal afgørelser
- Stigning i gebyrtakst (timepris)
- Færdiggørelse af digitalisering
- Effektiviseringer (implementering af nyt flow)

Center for Miljø og Energi vil inden sommerferien udarbejde en samlet detaljeret plan for økonomien inden for området.

Sektor 2.71 Natur og Vej Service har ultimo 2015 en gæld på 13 mio. kr. Gælden er primært opstået i 2012, hvor omsætningen faldt med 23 %, primært pga. tabte udbud samt ophør af udførelse af opgaver for Aarhus Vand. I de efterfølgende år er det - via tilpasninger og effektiviseringer - hvert år lykkedes at afvikle en del af gælden. Det indgår i målene for Natur og Vej Service at nedbringe den negative saldo i de kommende år.

Byggeri som en del af helhedsplan Gellerup til bl.a. medarbejdere fra Teknik og Miljø er besluttet i 2015.

Sundhed og Omsorg

SUNDHED OMSORG

EFFEKT

Flere ældre og flere og mere komplekse opgaver samt stramme økonomiske vilkår udgør en platform for nødvendige forandringer. Forandringerne er forankret i Sundhed og Omsorgs strategi og de fem ledetråde, som har været pejlemærker for udviklingen i afdelingen siden 2010. For de tre af ledetrådene er borgerne i centrum, og implementering af strategien fordrer, at borgerne indgår som medspillere.

Regnskabsresultatet for 2015 viser, at strategien følges. Antallet af modtagere på særligt praktisk hjælp er faldende, brugen af velfærdsteknologi er stigende og det lykkes fortsat at tiltrække nye frivillige til Sundhed og Omsorg.

Resultatet viser også, at Sundhed og Omsorgs økonomi er udfordret og årsagerne hertil skal findes i, at borgernes behov for pleje og omsorg bliver stadig mere komplekse. Det kommer til udtryk i en stigende gennemsnitlig tid pr. modtager i hjemmeplejen og plejeboligerne samt en stigning i antallet af borgere, der modtager mere end én type ydelser. Som en konsekvens af dette kan der konstateres en ændring i personalesammensætningen gående mod personale med en længere uddannelse, hvilket medfører stigende lønudgifter.

Der kan fortsat konstateres et pres fra sygehusvæsenet i form af tidligere udskrivning fra hospitalet samt skiftet over på flere og flere ambulante behandlinger og deraf følgende opgaveglidning.

Den stigende kompleksitet og borgernes tværsektorielle forløb forsøger Sundhed og Omsorg blandt andet at imødegå ved at indføre en tværfaglig forløbsmodel, hvor sygeplejersker og terapeuter arbejder i samme team som SOSU-personale i hjemmeplejen. Et af formålene hermed er i endnu højere grad at få fokus på borgeroplæring og rehabilitering. Forløbsmodellen udrulles til hele Sundhed og Omsorg i løbet af 2016.

Middellevetiden er fortsat stigende i Aarhus Kommune, men på den anden side kan det også konstateres, at der er en stigning i antallet af leveår med nedsat livskvalitet, som blandt andet kommer til udtryk gennem en stigning i antallet af kronikere og demente.

Der er desuden udfordringer på øvrige områder. Her kan nævnes det fortsatte udgiftspres på botilbud for ældre handicappede, som bliver endnu mere udtalt i de kommende år. Udgiftsvæksten er beskrevet for Byrådet i forbindelse med budget 2016-19, men indgår nu i en samlet gennemgang af Sundhed og Omsorgs budgetmodeller. Desuden kan nævnes udgiftspres på vederlagsfri fysioterapi, som er en del af afdelingens ikke-decentraliserede områder. Her er dog igangsat en investeringsmodel, som forventes delvist at kunne imødegå udgiftspreset.

Der er derfor en mængde faktorer, som udfordrer området økonomi i 2015. Udfordringerne er dog ikke alle sammen uforudsete, og derfor har Sundhed og Omsorg budgetteret stramt, således at disse stigende udgifter imødekommes af tilbageholdenhed på udviklingsprojekter, kompetenceudvikling og ved at afsætte midler til forventede merudgifter.

Opfølgning på budgetmål i Sundhed og Omsorg

Magistratsafdeling for Sundhed og Omsorg	2012	2013	2014	2015	Status
Mål 1: Vi holder borgerne væk					
Frem til år 2018 skal middellevetiden i Aarhus Kommune stige med 0,5 år pr. år (effekt mål). Mål for 2015 er 82,0 år. Opgørelse er 1 år forsinket	80,3	81,5	82,3	-	
I 2018 skal 9 ud af 10 borgere over 65 år ikke modtage praktisk hjælp. Andelen af borgere over 65, der ikke får praktisk hjælp skal være min. 89,2 %	87,2	87,8	88,5	89,4	
Antal borgere, som har påbegyndt 'Grib hverdagen' skal være min. 1200	1.566	999	943	1.735	
Andel borgere, der afsluttes som selvhjulpne skal være min. 33 %	36,7	34,1	35,3	29,1*	
Mål 2: Al magt til borgerne					
Andelen af borgere, der benytter henholdsvis læse- og skriveadgang i journalen, skal stige frem mod 2018. Andelen af borgere med journal, som anvender læseadgang skal være min. 10 %	-	0,8	2,1	1,6	
Mål 3: Vi er sammen med borgerne					
I 2018 er den direkte brugertid i hjemmeplejen steget til 56,0 %. Målet for 2015 er 55,6 %	51,5	50,6	50,1	50,4	
Gennemsnitlig antal sygedage pr. medarbejder (indikator). Mål for 2015 er max 10 dage pr. fuldtidsansat	14,4	13,2	11	11,5	
Antal arbejdsulykker (indikator). Mål for 2015 er max 590	633	585	681	608	
Antal plejeboligheder med et bredt udvalg af velfærdsteknologi. Mål i 2015 er 11	7	10	10	11	
Antal toiletter med skylle- og tørrefunktion i hjemmeplejen. Mål i 2015 er min. 500	230	300	355	403**	
Antal loftlifte i hjemmeplejen. Mål for 2015 er 250	-	119	156	195	
I sundheds- og omsorgsområdet vil vi konstant forbedre rammer og samarbejde ift. at tiltrække og fastholde frivillige (ydelsesmål). Mål i 2015 er 2800	2.419	2.595	2.791	2.749***	
Pårørendestøtte. Sammenvejning af tilfredshedsmålinger blandt pårørende til plejeboligboere. Målet er, at min. 80% skal være tilfredse	-	-	56	60	

*Der er i 2015 607 ud 2.089 borgere (29,1%), der har afsluttet et Grib Hverdagen-forløb som selvhjulpne. Til sammenligning var der i 2014 974 afsluttede borgere, hvoraf 344 (35,3%) blev selvhjulpne. Antallet af selvhjulpne er således steget med næsten 76 %. **I 2015 har der været monteret 560 toiletter, hvoraf de 157 er afmonteret grundet, at borgeren er fraflyttet eller afgået ved døden. ***2.749 frivillige er en anelse lavere end budgetmålet på 2.800. Dette skyldes til dels, at der er gang i et generationsskifte, hvor mange af de ældste frivillige falder fra pga. alder og sygdom. At tilbagegangen ikke er større viser, at Sundhed og Omsorg til stadighed formår at få nye kræfter og frivilligrupper til. Note: Delmål, der ikke er fulgt op på i 2015, fordi undersøgelser kun foretages i lige år, fremgår ikke af ovenstående.

YDELSER

Sundhed og Omsorgs ydelser og opgaver fordeler sig på en række hovedområder.

- Drift af lokalcentre og plejeboliger
- Pleje og praktisk hjælp til alle borgere uanset alder
- Hjælpe midler til alle borgere uanset alder
- Aktivitets- og sundhedsfremmetilbud
- Sundhedsfremme, forebyggelse og genoptræning i hele Aarhus Kommune
- Rehabilitering
- Madtilberedning og drift af caféer på lokalcentre
- Inddragelse af frivillige og civilsamfund

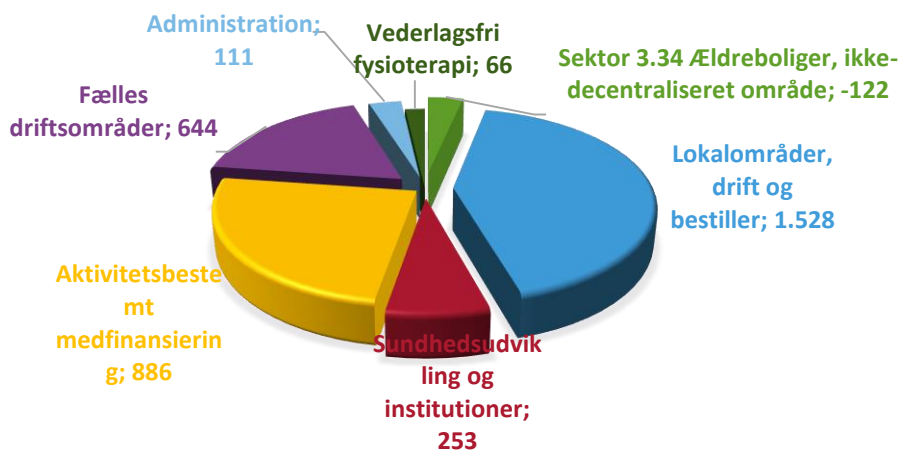
Aktivitets- og produktivitetstal for Sundhed og Omsorg

Aktivitetstal	2012	2013	2014	2015
Antal modtagere af hjemmehjælp	8.455	7.833	7.508	7.101
Antal visiterede timer pr. modtager	172	165	160	164
Antal beboere i plejebolig	1.966	1.988	2.128	2.217
Antal modtagere af sygepleje	6.420	6.170	6.424	6.541
Antal genoptræningsplaner §140	6.968	7.847	8.207	8.116
Antal modtagere af træning (ekskl. Grib Hverdagen og §140)	1.219	1.368	1.626	1.789
Produktivitetstal				
Direkte brugertid fritvalg (1) (%)	51,50	50,60	50,10	50,40
Ansatte pr. plejebolig (2)	0,91	0,9	0,9	0,89
Antal modtagere pr. sygeplejerske (3)	33,2	31	29	30,2
Rehabiliteringsudgifter pr. borger (4)	20.324	27.555	25.094	24.772
Andel af borgere bosat i AAK over 65 år, der er startet i Grib Hverdagen (5) (%)	2,70	2,00	1,70	2,20

RESSOURCER

Det samlede bruttobudget for Sundhed og Omsorg er på ca. 4,1 mia. kr. Indtægterne (primært huslejeindtægter, beboerbetaling for mad og servicepakker) udgør ca. 0,6 mia. kr. og nettobudgettet er dermed knap 3,5 mia. kr. fordelt på anlæg og drift. Områder som Sundhed og Omsorg har økonomisk ansvar for (decentraliseret) udgør netto ca. 2,6 mia.

Fordeling af driftsudgifter (nettodrift eks. anlæg) 2015 på 3.367 mio. kr.

Samlet indtægtsbudget på sektor 3.34 på driften modsvares af samlede udgifter til renter og afdrag på lån til ældreboliger på statuskonti.

ORGANISATION

Sundhed og Omsorg er ansvarlig for sundheds- og ældreområdet i Aarhus Kommune og beskæftiger ca. 7.000 medarbejdere. Se Sundhed og Omsorgs organisationsdiagram [her](#). De fem lede tråde er Sundhed og Omsorgs strategi. Strategien giver retning og udfordrer adfærd og holdninger og sikrer at Sundhed og Omsorg fremmer borgernes sundhed og hjælper dem til at trives og være selvhjulpne.

For at belyse udviklingen i udgifterne er resultatet for 2015 for både drift og anlæg nedenfor sammenlignet med regnskabsresultat for 2013 og 2014 samt budget 2015.

Samlet nettoopgørelse (sektor 3.31 = afdelingens hovedsektor)

Sektor-områder, mio. kr., nettoudgifter	2013	2014	Budget 2015	Ajourført Budget 2015	2015
Sektor 3.31 Ældre og handicappede, dec. område	2.344	2.509	2.554	2.597	2.579
Sektor 3.34 Ældreboliger, ikke-dec. område	-113	-118	-110	-121	-122
Sektor 3.35 Overførsler og service, ikke-dec. område	3	917	891	933	909
Sektor 3.37 Sundhedssektoren, dec. område	145				
Sektor 3.38 Sundhedssektoren, ikke-dec. område	920				
Drift, i alt	3.299	3.308	3.335	3.409	3.367
Sektor 3.32 KB-bevillinger, anlæg	76	51	56	61	47
Sektor 3.36 Anlæg	37	1	587	23	19
Anlæg, i alt	113	52	643	84	66
Sektor 3.31 Opdelt:	2.338	2.509	2.554	2.597	2.579
Forbrugsbevilling i tillægsbevillingen	0	0	0	44	0
<i>Rammebudget</i>	2.338	2.509	2.554	2.553	2.579
- Lokalområder, drift og bestiller	1.467	1.555	1.497	1.497	1.528
- Sundhedsudvikling og institutioner			252	254	253
- Aktivitetsbestemt medfinansiering		45	45	45	44
- Fælles driftsområder	845	803	651	649	644
- Administration, HK6 drift		80	85	85	85
- Administration, HK6 lokalområder	27	27	24	24	26
Sektor 3.35 Opdelt:	3	917	891	933	910
- Aktivitetsbestemt medfinansiering		848	829	867	842
- Vederlagsfri fysioterapi		67	61	65	66
- Ydelsesstøtte og servicearealtilskud	1	1	1	1	1
- Hjælpe midler	2				
Årets resultat, drift	-41	-52			-42
Årets resultat, anlæg	-10	-14			-19

Økonomi på kort sigt (ifht budget og ajourført budget)

Sundhed og Omsorgs oprindelige driftsbudget for 2015 var på ca. 3.335 mio. kr. Dertil kommer netto tillægsbevillinger på ca. 74 mio. kr., så det

ajourførte budget for 2015 er på ca. 3.409 mio. kr. Driftsudgifterne har været ca. 3.367 mio. kr., svarende til en mindreudgift på ca. 42 mio. kr. i forhold til det ajourførte budget.

Mindreudgiften fordeler sig med ca. 18 mio. kr. på det decentraliserede område, og ca. 25 mio. kr. på det ikke-decentraliserede.

Det ikke-decentraliserede område udviser merudgifter i forhold til oprindeligt vedtaget budget på ca. 6 mio. kr. Det fordeler sig med merudgifter på ca. 13 mio. kr. til aktivitetsbestemt medfinansiering, ca. 5 mio. kr. til vederlagsfri fysioterapi og mindreudgifter på ca. 12 mio. kr. til afdelingens ældreboligsektor. I forbindelse med tillægsbevillingen skete der en samlet budgetjustering på 31 mio. kr. Resultatet i forhold til ajourført budget er dermed ca. 25 mio. kr.

Økonomi på lang sigt (i fht rammen og ajourført ramme)

Den langsigtede balance i Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg udviser merudgifter i forhold til rammen på 26,6 mio.kr. på sektor 3.31. Dette er en forbedring i forhold til tillægsbevillingen, som tilskrives stram styring og fokus på genopretning i sidste kvartal af 2015.

Resultatet skyldes hovedsageligt merudgifter i lokalområdernes drift på 33 mio. kr. og heraf skyldes ca. 20 mio. kr. forbrug af opsparing samt afholdelse af engangsudgifter i 2015. Således er der driftsunderskud på ca. 13 mio. kr. i lokalområdernes drift, som hovedsageligt skyldes stigende opgavepres som følge af den omlægning af sygehusvæsenet, der foregår i disse år.

Derudover er der kendte udfordringer på bl.a. botilbud, køb og salg af pladser mellem kommuner og på puljer til pasning af døende og nærtstående mm., som der er forsøgt imødegået med afsatte reserver i budgetlægningen.

Sundhed og Omsorg har opsparet samlet 85,7 mio. kr. og disse er disponeret som angivet i tabellen nedenfor. Der er samlet set tale om en opsparing, som udgør under 3,4% af bruttodriftsrammen på 2,6 mia. kr.

Opsparing og disponering af opsparing

Opsparing ultimo 2014 (mio. kr.)	112
Årets resultat 2015 + korrektioner	-27
Opsparing ultimo 2015 (mio. kr.)	86
- Lokalområder	-41
- Øvrige institutioner	21
- Administrationsbudgetter	17
- Projekter og aktiviteter - Strategi & Udvikling	34
- Projekter og aktiviteter - Økonomi	10
- Projekter og aktiviteter - Sundhed	32
- Øvrige disponerede midler	20
- Budgetforlig 2016-2019	14

Kultur og Borgerservice

EFFEKTER

Kultur og Borgerservice varetager en række serviceopgaver inden for hovedområderne, **Sport & Fritid, Kultur** samt **Borgerservice og Biblioteker**.

Hvert af de tre hovedområder har sin egen politik, som fastlægger retning og udviklingsstrategi samt konkrete indsatsområder. Politikkerne udgør et væsentligt styringsgrundlag for de tre områder.

Det generelle billede af regnskabet for 2015 er, at de fleste mål er opfyldt eller næsten opfyldt. Det har i særlig grad været et godt år for vores store kulturinstitutioner inkl. DOKK1, der har haft rekordmange besøgende. På Sport og Fritidsområdet er tilfredsheden med faciliteterne et opmærksomhedspunkt, ligesom antallet af lånere af udenlandsk herkomst er et opmærksomhedspunkt for Biblioteker og Borgerservice.

Opfølgning på budgetmål i Kultur og Borgerservice

Sport og Fritid	2012	2013	2014	2015	Mål opfyldt
1. delmål: Deltagelsen i foreninger og aftenskoler skal være på samme niveau eller højere end gennemsnittet for de seneste 3 år ¹					
Børn og unges deltagelse i folkeoplysende foreninger					
- Antal deltagertimer	5.522.275	5.469.628	5.489.955		
- Deltagertimer pr. indbygger i aldersgruppen	60,2	58,69	60,23		
Antal deltagere i aftenskolekurser	48.041	49.100	45.537		
- Deltagere i forhold til befolkningstal (%)	19	19,1	17,4		
Antal deltagere i aftenskoleforedrag	37.473	39.800	42.072		
- Deltagere i forhold til befolkningstal (%)	14,8	15,4	16,1		
2. delmål: Kapaciteten af den offentlige åbningstid i svømmehallerne ² og i skøjtehallen skal have en udnyttelsesgrad på niveau med eller er højere end gennemsnittet for de seneste 3 år					
- Antal gæster i alt	313.274	397.668	401.996	426.260	
- Antal gæster gns. pr. åbningstime	38,4	38,7	37,2	64,1	
3. delmål: Brugerne af kommunale foreningsfaciliteter skal være tilfredse					
Kommunale idrætsanlæg og svømmehaller. Betalende gæster (%)					
- Tilfredshed med fysiske faciliteter		66		77	
- Tilfredshed med service	-	88	-	89	
- Generel tilfredshed		86		90	
Kommunale idrætsanlæg og svømmehaller. Foreninger og institutioner (%)					
- Tilfredshed med fysiske faciliteter		56		55	
- Tilfredshed med service	-	79	-	64	
- Generel tilfredshed		85		84	
Øvrige kommunale foreningslokaler (%)					
- Tilfredshed med fysiske faciliteter	58	-	-	48	
- Tilfredshed med service	57			72	
- Generel tilfredshed (%)	84			86	

¹ Regnskabstallene foreligger først medio året. 2015-tallene er således først tilgængelige medio 2016.

² Badeanstalten, Spanien, Lyseng Svømmebad, Aarhus Svømmestadion og Gellerupbadet

Kommunale lokaler til aftenskoleundervisning (%)					
- Tilfredshed med fysiske faciliteter	54	-	-	48	
- Tilfredshed med service	76			67	
- Generel tilfredshed	70			70	
4. delmål: Foreningsdeltagelsen i de udvalgte udsatte boligområder skal stige. På langt sigt er det målet, at foreningsdeltagelsen i de udsatte boligområder skal nærme sig Aarhus-gennemsnittet					
Foreningsdeltagelse blandt børn i folkeskolen med bopæl i udvalgte udsatte boligområder: (%)					
- Gellerup/Toveshøj		63		62	
- Bispehaven		66		58	
- Herredsvang		57		65	
- Viby Syd	Ingen måling	57	Ingen måling	51	
- Langkærparken (Tilst)		61		65	
Reference: Andel af folkeskoleelever i alt i Aarhus Kommune, som deltager i en foreningsaktivitet i fritiden (%)	Ingen måling	81,5	Ingen måling	81	
5. delmål: De elever, som er tilknyttet Elite Sports Akademi Aarhus (ESAA), skal have et højt sportsligt niveau og opleve en god sammenhæng mellem elitesport og skolegang (%)					
Andel af ESAA-elever, som deltager på internationalt niveau1		22	25	31	
Andel af ESAA-elever, som deltager på højeste nationalt niveau1		46	50	50	
Andel af ESAA-elever, som deltager på regionalt niveau1		32	25	19	
6. delmål: Aarhus Event: At Byrådet har vedtaget en eventstrategi 2014-2020 - At Aarhus Events etableres under magistratsafdelingen Kultur og Borgerservice 1. januar 2015					
			Eventstrategi 2014-2020 blev vedtaget af Aarhus Byråd den 9. oktober 2014. Med vedtagelsen af strategien blev ny organisering også vedtaget. Aarhus Events blev oprettet per 1. januar 2015		

Kultur	2012	2013	2014	2015	Mål opfyldt
8. Delmål: Aarhus' markante kulturelle profil i national og international sammenhæng skal komme til udtryk gennem unikke kulturbegivenheder og gennem international medieomtale					
- Via kulturarrangementspuljen støttes større kulturbegivenheder og festivaler i Aarhus, som bidrager til at brande byen nationalt og internationalt. Mindst to tredjedele (66 %) af puljens budget vil årligt blive anvendt til at støtte festivaler/begivenheder, der er unikke for Aarhus eller har en gentænkt og nyskabende karakter				60%	
International medieomtale af Aarhus 2017					
o Omtale i antal forskellige lande				21	
o Antal artikler i internationale medier				184	
9. Delmål: Den kunstneriske kvalitet skal afspejle sig ved en tilfredsstillende publikumssøgning . (Antal besøgende)					
- ARoS	550.534	568.361	535.917	569.324	
- Den Gamle By	386.000	480.270	499.247	476.050	
- Musikhuset Aarhus	460.958	398.716	409.402	471.220	
- Aarhus Symfoniorkester	78.257	86.765	88.639	89.050	
10. Delmål: Kunstfaglige evalueringer skal vise et højt kvalitetsniveau. Evalueringsarbejdet blev igangsat primo 2015 og en endelig rapport vil blive afleveret af Kunst-rådet i marts 2016.					
11. Delmål: Kulturtilbuddet i Aarhus skal udvikles og udvides , for så vidt angår aktiviteter, genrer, præsentationsformer, målgrupper og geografisk beliggenhed					
- Antal projekter, der gennemføres under Aarhus 2017s program			66	230	
- Spillestedet Atlas er skabt som et spillested med en særlig forpligtelse til at præsentere jazz, folkemusik og verdensmusik, der skal afvikles				97	

80 koncerter					
Kulturskoler i Aarhus (instrumentalelever)	1.723	1.695	1.960	1.930	
Antal forestillinger i Musikhuset	1.074	976	1.006	1.109	
Antal koncerter i Aarhus Symfoniorkester	186	192	188	204	
12. Delmål: Rådgivning og faciliteter, der støtter op om produktion af kultur , skal styrkes					
- Under programområdet "Soft City" i Aarhus 2017s program, gennemføres projektet 2017 Akademi. Projektet omfatter udviklings-, rådgivnings-, mentor- og uddannelsesforløb for kunstnere, formidlere og andre kreative aktører. Mindst 250 personer forventes at deltage i 2017 Akademiet hvert år i perioden 2013-2016				500	
- Produktionscenteret for rytmisk musik. Projektarbejdspladsers belægningspct: 80 %.				80	
- Mentorprojekter: 20 stk.				20	
Belægningsprocent, Godsbanen (%)	44,8	70,3	77,6	80,1	
Belægningsprocent, Filmby Aarhus				42,5	

Biblioteker og Borgerservice	2013	2014	2015	Mål opfyldt
13. delmål: Åbningstiden i Borgerservice og Biblioteker fastholdes i 2015-2018 (Åbningstid i gennemsnit pr. uge)				
- Dokk1 (Hovedbiblioteket)			47,5	
- Dokk1 (Borgerservice)			31,7	
- Adgang til salene m.m på Dokk1 fra kl. 21.00-22.00			5	
- De store medborgercentre: Højbjerg, Risskov, Viby og Åby			43	
- De mellemstore medborgercentre: Gellerup, Hasle, Lystrup, Tilst og Tranbjerg			26,2	
- De små medborgercentre: Beder-Malling, Egå, Harlev, Hjortshøj, Kolt-Hasselager, Sabro, Skødstrup, Solbjerg og Trige			7,4	
-				
14. delmål: Den samlede besøgsaktivitet i Dokk1 og på medborgercentrene skal stige med 20 % frem til og med 2018. (1.000 gæster)		2.044	2.430	
15. delmål: Borgerservice og Biblioteker skal arbejde for lige muligheder på tværs af etniske skel og for udbredelsen af aktivt medborgerskab samt udbud af kulturelle tilbud. (Aktive bibliotekslånere med udenlandsk herkomst)				
- % af registrerede lånere	13,7	12,9	12,8	
- % af samlet indbyggertal	15,5	15,6	16,2	
16. delmål: Borgerservice og Biblioteker skal tilbyde en bred vifte af arrangementer samt kurser af folkeoplysende karakter. Der skal fokuseres på børns læselyst og læseglyde. Fra 2015 og fremover skal der være mindst 15 borgervendte services, der drives helt eller delvist af frivillige. (Antal)				
- Antal udbudte kurser	214	274	269	
- Antal kursister i alt	1.858	1.639	1.409	
- Antal borgervendte services, der drives helt eller delvist af frivillige	-	15	48	
- Antal arrangementer for førskolebørn herunder læsearrangementer	290	531	300	
- Antal arrangementer for skolebørn herunder læsearrangementer	798	591	539	
- Antal samarbejder om borgervendte aktiviteter	36	41	86	
17. delmål: Aarhus Stadsarkiv skal indsamle dokumentation om Aarhus' historie fra borgere og kommunale myndigheder samt formidle byens historie gennem borgerinddragende aktiviteter				
- Antal unikke brugere på Stadsarkivets digitale platforme*		-	7.965	
- Antal åbne, digitale filer lagt online (private)		-	5.246	
- Antal afleveringer til "Smartarkivering.dk"		121	155	

- Antal Terabyte i Digitalt Arkiv (private og kommunale, men overvejende kommunale)		-	6 TB	
- Antal afleveringer fra private		110	86	
- Antal hyldemeter afleveret fra den kommunale forvaltning		300	780	
- Antal frivillige		51	75	
18. delmål: Gennemsnitligt 80 % af alle transaktioner på de obligatoriske selvbetjeningsområder i Borgerservice skal ske gennem digital selvbetjening (Andel af transaktioner, der foregår via digital selvbetjening) (%)				
- Flytning (MKB)		91	87	
- Sundhedskort (MKB)		84	88	
- Blåt EU sygesikringskort (MKB)		92	90	
19. delmål: Andelen af digitale udlån af bøger skal stige i perioden 2015-2018. (Andel af udlån, der er digitale) (%)		1,2	2,5	

YDELSER

Kultur og Borgerservice er karakteriseret ved primært at løse serviceopgaver, hvor serviceniveauet er fastlagt via byrådet.

Kultur og Borgerservice tilbyder borgerne en række servicetilbud via kommunale institutioner, stiller faciliteter til rådighed for foreningslivet og andre brugere, samt yder tilskud foreninger og selvejende institutioner. Ydelserne er kort oplistet nedenfor.

- **Sport & Fritid:** boldbaner, haller og idrætslokaler, tennisbaner, svømmehaller og friluftsbade, atletikbaner, skøjtehal m.v. Dertil kommer tilskud til foreningsaktiviteter og lokaler.
- **Kultur:** Musikhuset, Aarhus Symfoniorkester, Aarhus Musikskole, Godsbanen, Børnekulturhuset, Filmby Aarhus. Dertil kommer tilskud til en række museer og teatre, bl.a. ARoS, Den Gamle By og Moesgaard m.fl.
- **Borgerservice og Biblioteker:** Borgerservicecenter (Dokk1), Hovedbibliotek (Dokk1), 18 medborgercentre og Aarhus Stadsarkiv.
- **Aarhus Events:** Kommunens eventenhed, forankret i Kultur og Borgerservice. Via puljer til sports- og kulturelle events hverves, udvikles og afvikles større og strategiske events.

ORGANISATION

Der er ca. 1.100 ansatte i Kultur og Borgerservice. Se organisationsdiagram [her](#).

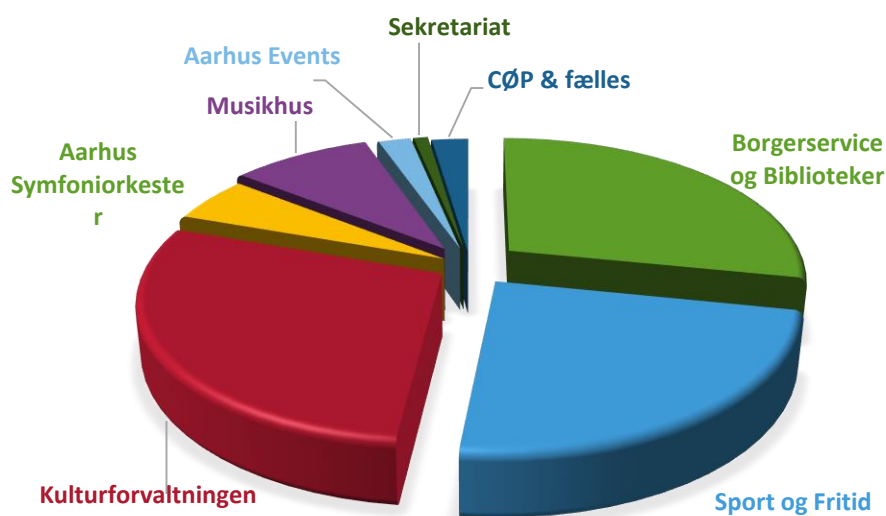
Produktivitetstal for Kultur og Borgerservice	2012	2013	2014	2015
Bibliotekerne: Udvikling i antal besøgende ift. løn. 2012=100	100	89	90	111
Musikhuset Århus*: Udvikling i samlede antal besøgende ift. arrangementer. 2013=100		100	107	112
Århus Musikskole: Udvikling i antal elever ift. nettoudgifter 2007=100	106	116	111	97
Borgerservice: Digitale henvendelser vedr. flytninger og sygesikring ift. it udgifter **	75	110	310	111**

* Nyt indeks fra 2013 idet Musikhusets interne regnskabsprocesser har ændret sig ** Det skal bemærkes, at kommunens opgave omkring blåt sygesikringskort overgik til Udbetaling Danmark pr. 1/5 2015.

RESSOURCER

Det samlede bruttobudget for Kultur og Borgerservice er på ca. 1,8 mia. kr. Indtægterne (primært indtægter fra billet salg i Musikhuset, Symfoniorkestret og Svømmehaller, statstilskud til selvejende kulturinstitutioner, huslejeindtægter og sponsorindtægter, samt indtægter på anlægsområdet særligt fra fonde) udgør ca. 0,4 mia. kr. og nettobudgettet er dermed knap 1,4 mia. kr. fordelt på anlæg og drift. Områder som Kultur og Borgerservice har økonomisk ansvar for (decentraliseret) udgør brutto ca. 0,9 mia. kr. og netto ca. 0,6 mia.

IFordeling af driftsudgifter (bruttodrift) 2015 på 953 mio. kr.

I Kulturforvaltningens bruttoudgifter indgår statstilskud til konkrete selvejende institutioner, som blot videreformidles af Kulturforvaltningen.

For at belyse udviklingen i udgifterne er resultatet for 2015 for både drift og anlæg nedenfor sammenlignet med regnskabsresultat for 2013 og 2014 samt budget 2015.

Samlet nettoopgørelse (sektor 4.70 Kultur og Borgerservice)

Sektor-områder, mio. kr.	2013	2014	Budget 2015	Ajourført budget 2015	2015
Kultur og Borgerservice ikke-decentraliseret drift	370	381	397	391	396
Kultur og Borgerservice ikke-decentraliseret anlæg	294	374	269	359	305
Kultur og Borgerservice decentraliseret	570	583	650	637	623
Decentraliseret drift opsplittet:					
Borgerservice og Biblioteker	203	220	224	244	229
Sport og Fritid	174	176	198	188	185

Kulturforvaltningen	146	141	149	148	147
Aarhus Symfoniorkester	21	21	20	21	22
Musikhuset Aarhus	-2	-1	0	-4	-7
Aarhus Events	0	0	23	21	20
Sekretariat	8	8	9	9	9
CØP inkl. Centrale poster i MKB	20	19	27	10	19
Årets resultat inkl. korrektioner	0	4	-10	6	17

Økonomi på kort sigt (i forhold til oprindeligt budget)

På det ikke decentraliserede område dækker den meget begrænsede afvigelse over en mindredgift til boligstøtte, men omvendt en merudgift til Udbetaling Danmark.

På det decentraliserede skyldes afvigelsen i forhold til budgettet flere forskellige forhold.

For det første havde MKB i udgangspunktet en bevilling til at bruge 10 mio. kr. af de opsavede midler, som var placeret på det budgettekniske fælles poster. Denne bevilling er ikke anvendt.

For det andet har Musikhuset merindtægter på 7,0 mio. kr., på grund af et ekstraordinært godt resultat på arrangemententerne, særligt vedrørende Dirty Dancing.

For det tredje er der mindredgifter til lokaletilskud på 8,0 mio. kr. i alt. Dette er forklaret i indstillingen vedrørende forventet regnskab, hvor beløbet blev besluttet overført til anlægsbudgettet.

Ud af den samlede afvigelse på det decentraliserede område, er 12,3 mio. kr. tidligere byrådsgodkendt.

Økonomi på lang sigt (i forhold til rammen)

Kultur og Borgerservice øger i 2015 opsparingen med 17 mio. kr.

Overskuddet skyldes for det første et overskud på 13,7 mio. kr. i Sport og Fritid. Her er et overskud på lokaletilskudskontoen den væsentligste årsag. Årsagerne hertil er beskrevet i indstillingen vedrørende forventet regnskab.

Musikhuset har i 2015 et ekstraordinært godt resultat med et nettooverskud på 7,6 mio. kr. på driften. Det ekstraordinært gode resultat skyldes et rigtig godt salg i forbindelse med en meget vellykket afvikling af 'Dirty Dancing'.

Symfoniorkestret har et underskud i forhold til rammen på 1,7 mio. kr.

Underskuddet skyldes dels en række engangsforhold – herunder udgifterne i forbindelse med omorganisering, samt udgifter til dirigenter og solister.

Dertil kommer en række permanente forhold foranlediget af øgede driftsudgifter samt reduceret statstilskud. MKB har igangsat et arbejde, hvor formålet er at få styr på symfoniorkesterets strukturelle udfordring og oparbejdede gæld.

Aarhus Events har et overskud på 3,1 mio. kr. Dette skyldes at event-puljen ikke forventes anvendt fuldt ud i 2015, idet der disponeres midler til events i senere år.

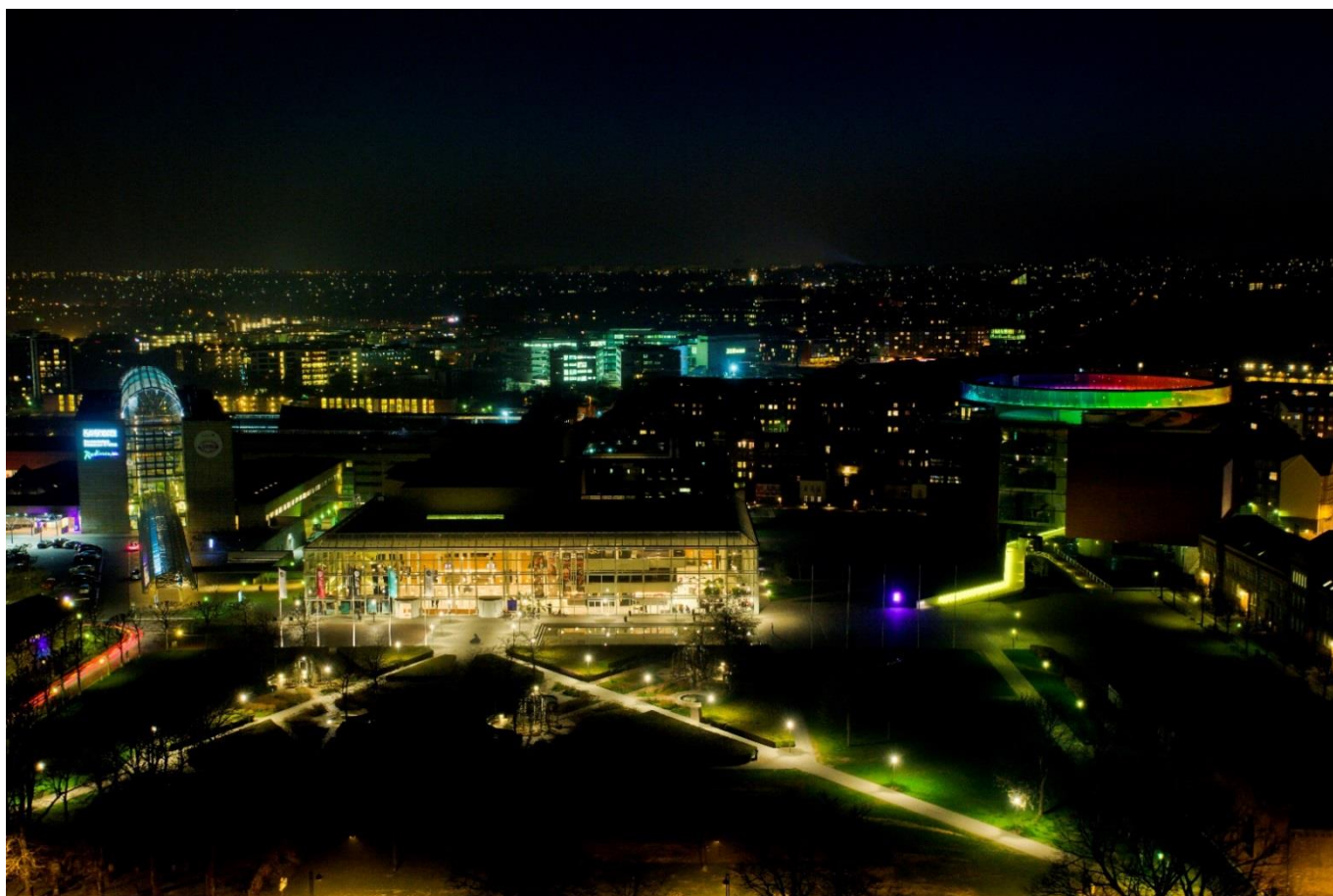
I Borgerservice er der et underskud i 2015, der skyldes, at der har været to valg i 2015.

Anlæg er uddybet i afsnit om opfølgning på anlægsområdet, som beskrives på tværs af hele Aarhus Kommune.

Kultur og Borgerservice har opsparet samlet 55 mio. kr. og disse er disponeret som angivet i tabellen nedenfor. Der er samlet set tale om en opsparing, som udgør under 10% af bruttodriftsbudgettet på 0,6 mia. kr.

Opsparing og disponering af opsparing

Opsparing ultimo 2014 (mio. kr.)	38
Årets resultat 2015 + korrektioner	17
Opsparing ultimo 2015 (mio. kr.)	55
Borgerservice og Biblioteker	17
Sport og Fritid	23
Kulturforvaltningen	3
Aarhus Symfoniorkester	-2
Musikhuset Aarhus	0
Aarhus Events	4
Center for Økonomi og Personale	7
Rådmandssekretariatet	1
Budgettilpasningskonto	2

Musikhuset og Aros med aftenbelysning

Børn og Unge

EFFEKTER

Børn og Unge har ansvaret for hovedparten af de kommunale tilbud til de 0-18-årige – herunder drift og udvikling af dagtilbud, skoler, kommunalt drevne fritidstilbud og børnesundhed. Som de foregående år, er det generelle billede også i regnskabet for 2015, at børne- og ungepolitikens vision bliver indfriet for langt de fleste børn og unge – men at der fortsat er en gruppe børn og unge, hvis sociale baggrund har negativ indflydelse på, hvordan de klarer sig.

Ser man først på **de unge, som for nyligt har forladt folkeskolen**, så viser regnskabet for 2015 en række tegn på, hvilket afsæt de har for at få et godt liv. Hvad angår faglig ballast, så står de aarhusianske unge under ét stærkt. Afgangseleverne fra 2015 opnåede et samlet gennemsnit på 7,2 – og det aarhusianske gennemsnit ligger fortsat over landsgennemsnittet. De fleste af byens unge giver endvidere udtryk for at de trives, deltager i og bidrager til et godt fællesskab. En stor del af de unge træffer også sunde valg i forhold til tobak og alkohol. Endelig har godt 90 % af byens unge påbegyndt en ungdomsuddannelse 15 mdr. efter at de har afsluttet folkeskolen. Ikke desto mindre er der fortsat 10-15 % af de unge, som *ikke* har tilsvarende gode forudsætninger for et godt voksenliv. Deres faglige niveau, trivsel og deltagelse halter, de har opmærksomhedskrævende fraværs mønstre, svært ved at klare Folkeskolens Prøver, kommer ikke hurtigt i gang med en ungdomsuddannelse, og udviser flere typer risikoadfærd. Disse unge menneskers risikoadfærd kan i mange tilfælde spores længere tilbage i deres opvækst, og hænger ofte sammen med socioøkonomisk baggrund.

Ser man dernæst på **de børn, som i dag går i indskolingen og på mellemtrinnet**, er billedet tilsvarende, at langt de fleste trives, lærer og udvikler sig og er en del af et stærkt fællesskab: De har gode venner, de oplever ikke mobning, de klarer sig godt i de kommunale og nationale test, og deres fravær er lavt og faldende. Men igen kan man også i indskolingen og på mellemtrinnet se, at der er en mindre gruppe børn med udfordringer: Til eksempel er godt 15 % af eleverne overvægtige i 6. klasse, ca. 10 % af eleverne på mellemtrinnet oplever at blive mobbet, og omkring 10 % mangler de basale færdigheder i matematik allerede på 3. klassetrin. Også her viser analyser, at de vanskeligheder, nogle børn oplever op gennem skoleforløbet, hænger nært sammen med børnenes forudsætninger ved skolestart.

Betragter man endelig kommunens yngste borgere – **de 0-6-årige børn** – så foreligger der på *kommuneniveau* kun begrænset viden om deres trivsel, læring og udvikling. De tegn, der er, viser dog samme billede, som for de ældre børn: På den ene side er ca. 80 % af alle spædbørn normalvægtige ved 10 mdr., tandsundheden ved 3 år er rigtig høj, og over 90 % af forældrene til børn i dagtilbud oplever, at deres barn trives. På den anden side er der fortsat godt 11 % af børnene som når at blive overvægtige inden skolestart. Der er også fortsat en lille gruppe børn, hvis tidlige sproglige vanskeligheder enten ikke bliver opdaget eller afhjulpet tilstrækkeligt godt før skolestart.

Forældrenes engagement er blandt de allermest afgørende faktorer i forhold til børnenes trivsel, læring og fællesskaber og deres udvikling over

tid. Regnskabet for 2015 viser, at forældresamarbejdet generelt opleves positivt – men også, at der fortsat er et klart forbedringspotentiale i forhold til forventningsafstemningen og forældrenes faktiske aktive deltagelse og engagement.

Opfølgning på budgetmål i Børn og Unge

De tegn, Børn og Unge anvender til at følge op på de overordnede budgetmål, er angivet nedenfor. Hvor resultatet ligger på niveau med eller bedre end det fastsatte måltal, er der anført en grøn smiley. Hvor resultatet ligger mere end 3 % fra måltallet, og hvor udviklingen over tid evt. har været negativ, er anført en rød smiley. Hvor resultatet ligger på eller mindre end 3 % fra måltallet, og hvor udviklingen over tid evt. har været positiv, er anført en gul smiley. Desuden ligger der en konkret faglig tolkning af udviklingen i tallene bag angivelsen af smileys.

Læring og udvikling	2012	2013	2014	2015	Mål opfyldt
Andelen af 3-årige børn med dansk som modersmål, der vurderes at have et alderssvarende sprog (obligatorisk sprogvurdering – måltal ikke fastsat) (%)	67,2	75,7	71,8	77,6	-
Andelen af 3-årige børn med dansk som andetsprog, der vurderes at have et alderssvarende sprog (obligatorisk sprogvurdering – måltal ikke fastsat) (%)	1,7	2,3	1,9	1,9	-
Andelen af 3-årige børn med dansk som modersmål, der vurderes at have et alderssvarende sprog (frivillig sprogvurdering – måltal ikke fastsat) (%)	95,7	95,6	95,3	95,0	
Andelen af børn med dansk som andetsprog, der ved sprogscreening ved skolestart vurderes at have tilstrækkelige danskundskaber, skal være over 40 %	27,5	30,3	36,9	33,0	
Andelen af elever i 3. klasse, der har et færdighedsniveau fra 1-4 i talfærdighedstest, skal være mindst 95 %	89,0	-	90,2	-	
Andelen af sikre og svingende læsere på 3. klassetrin skal være mindst 95 %	-	96,0	-	95,2	
Andelen af sikre og svingende læsere på 8. klassetrin skal være mindst 95 %	99,2	-	98,9	-	
Mindst 80 % af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test	-	-	-	Opfyldt i én ud af seks prøver	
Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år	-	-	-	Opfyldt i fire ud af seks prøver	
Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år	-	-	-	Opfyldt i fire ud af seks prøver	
Andelen af folkeskoleelever, som ved uddannelsesparathedsvurderingen på 8. klassetrin, vurderes 'ikke uddannelsesparate', skal være under 20 %	-	-	-	24,9	
Andelen af folkeskoleelever, som går op til alle bundne prøver og udtræksprøver ved Folkeskolens Prøver, skal være over 95 %	-	88,8	88,4	86,9	
Andelen af folkeskoleelever, som ved Folkeskolens Prøver opnår mindst 02 i gennemsnit i både dansk og matematik, skal være over 95 %	-	87,5	86,9	88,8	
Karaktergennemsnittet for eleverne i Aarhus Kommune skal ligge over landsgennemsnittet for alle fag ved folkeskolens prøver efter 9. klasse	AAK: 6,7 DK: -	AAK: 7,0 DK: 6,6	AAK: 7,1 DK: 6,6	AAK: 7,2 DK: 6,9	
Gabet i karaktergennemsnit mellem alle elever og den lavest scorende fjerdedel skal indsnævres	3,6	3,7	3,6	3,5	

Karaktergennemsnittet for den højst scorende fjerdedel af eleverne i Aarhus Kommune skal stige	10,0	10,3	10,4	10,5	
Andelen af børn, der oplever at få tilstrækkelige faglige udfordringer, skal være over 90 % (indskoling)	-	-	-	88,0	
Andelen af børn, der oplever at få tilstrækkelige faglige udfordringer, skal være over 90 % (melletrin)	-	-	-	79,6	
Andelen af børn, der oplever at få tilstrækkelige faglige udfordringer, skal være over 90 % (udskoling)	-	-	-	68,6	
Mindst 80 % af forældrene skal være tilfredse med dagtilbud, skoler og FU-tilbuds indsats for at skabe tilstrækkelige faglige udfordringer for det enkelte barn	-	74	-	75	
Andelen af elever, der påbegynder en ungdomsuddannelse skal stige, så 95 % målsætningen kan være opfyldt i 2013	91	90,9	90,1	91,3	
Andelen af elever, der gennemfører en ungdomsuddannelse skal stige, så 95 % målsætningen kan være opfyldt i 2013	92,3	92,9	92,2	91,9	
Mindst 80 % af forældrene skal være tilfredse med skolens indsats for at forberede eleverne til at påbegynde en ungdomsuddannelse	-	64	-	63	

Sundhed og trivsel	2012	2013	2014	2015	Mål opfyldt
Andelen af børn og unge, der udtrykker trivsel, skal være over 90 % (indskoling)	-	-	-	97,7	
Andelen af børn og unge, der udtrykker trivsel, skal være over 90 % (melletrin)	-	-	-	96,2	
Andelen af børn og unge, der udtrykker trivsel, skal være over 90 % (udskoling)	-	-	-	93,2	
Mindst 90 % af forældrene skal være tilfredse med deres barns trivsel i dagtilbud, skole og FU-tilbud	-	87	-	87	
Andelen af børn og unge, der oplever at blive anerkendt i skolen, skal være over 90 % (ny opgørelse følger i R2016, ingen relevant historik)	-	-	-	-	-
Elevernes samlede gennemsnitlige fravær skal være under 6 % om året	5,6	5,8	5,4	5,3	
Andelen af elever med opmærksomhedskrævende fraværsmønster skal falde med 1,5 procentpoint om året.	20,0	19,0	18,3	18,0	
Højst 5 % af de 10 mdr. gamle spædbørn må være undervægtige	5,6	5,0	5,1	5,5	
Højst 15 % af de 10 mdr. gamle spædbørn må være overvægtige	16,3	15,2	16,7	15,4	
Andelen af overvægtige børn i 0. klasse skal være under 15 %	12,1	11,6	10,6	11,4	
Andelen af overvægtige børn i 6. klasse skal være under 15 %	17,7	17,1	15,9	16,5	
Andelen af overvægtige unge i 9. klasse skal være under 15 %	14,9	15,5	16,2	16,5	
Andelen af børn og unge, der dyrker sport eller motion mindst fire timer om ugen uden for skoletid, skal være over 70 % (ny opgørelse følger i R2016, ingen relevant historik)	-	-	-	-	-
Andelen af unge i 9. klasse, der ryger dagligt, skal være under 5 % (ny opgørelse følger i R2016, ingen relevant historik)	-	-	-	-	-
Andelen af unge i 9. klasse, der har været fulde mere end 10 gange, skal være under 10 % (ny opgørelse følger i R2016, ingen relevant historik)	-	-	-	-	-

Andelen af 3-årige uden fyldninger i tænderne skal være over 95 %	96,6	96,8	96,4	96,3	
Andelen af 15-årige uden fyldninger i tænderne skal være over 50 %	57,6	62,5	63,4	64,5	
Andelen af 15-årige med mange huller skal være under 10 %	6,9	6,1	5,8	5,2	

Rummelighed	2012	2013	2014	2015	Mål opfyldt
Andelen af børn og unge, der har en god ven, skal være over 95 %	-	-	-	-	-
Mindst 85 % af forældrene skal opleve, at deres barn/ung er en del af et fællesskab	-	76	-	76	
Andelen af børn og unge, der oplever at de har medbestemmelse skal være over 80 % (melletrin)	-	-	-	62,4	
Andelen af børn og unge, der oplever at de har medbestemmelse skal være over 80 % (udskoling)	-	-	-	58,8	
Andelen af børn og unge, der oplever at de har medbestemmelse skal være over 80 % (FU)	-	-	-	-	-
Andelen af børn og unge, der ikke bliver mobbet, skal være over 95 % (indskoling)	96,7	95,9	95,8	97,6	
Andelen af børn og unge, der ikke bliver mobbet, skal være over 95 % (melletrin)	91,1	91,3	91,9	89,5	
Andelen af børn og unge, der ikke bliver mobbet, skal være over 95 % (udskoling)	96,7	96,4	96,2	92,4	
Mindst 80 % af forældrene skal være tilfredse med dagtilbud, skoler og FU-tilbuds indsats for at begrænse mobning	-	70	-	70	

Forældresamarbejde	2012	2013	2014	2015	Mål opfyldt
Andelen af forældre, der oplever et velfungerende samarbejde, skal være over 80 %	-	79	-	77	
Andelen af forældre, som har en klar opfattelse af dagtilbuddets/skolens/FU-tilbuddets forventninger til dem (måltal ikke fastsat)	-	53	-	55	-
Mindst 80 % af forældrene skal være tilfredse med deres eget bidrag til samarbejdet med dagtilbud/skole/FU-tilbud om børnenes og de unges hverdag	-	-	-	69,3	

YDELSER

Børn og Unge's ydelser fordeler sig på en række hovedområder. I nedenstående skemaer er der både aktivitets- og produktivitetstal fordelt på disse områder.

Aktivitets- og produktivitetstal for Børn og Unge

Aktivitetstal for Børn og Unge, Gennemsnitligt antal indskrevne over året	2012	2013	2014	2015
Integrerede institutioner 0-2 år	6.239	6.282	6.308	6.299
Integrerede institutioner 3-5 år	10.710	10.864	11.024	11.088
Dagpleje 0-2 år	1.153	1.094	1.021	944
Dagpleje 3-5 år	77	55	58	58
Frit-valg	136	152	156	168

ORGANISATION

Der er ca. 14.000 ansatte i Børn og Unge. Du kan læse mere om os på

www.aarhus.dk/da/omkommunen/or

[organisation/Boern-og-Unge.aspx](http://www.aarhus.dk/da/omkommunen/or/organisation/Boern-og-Unge.aspx)

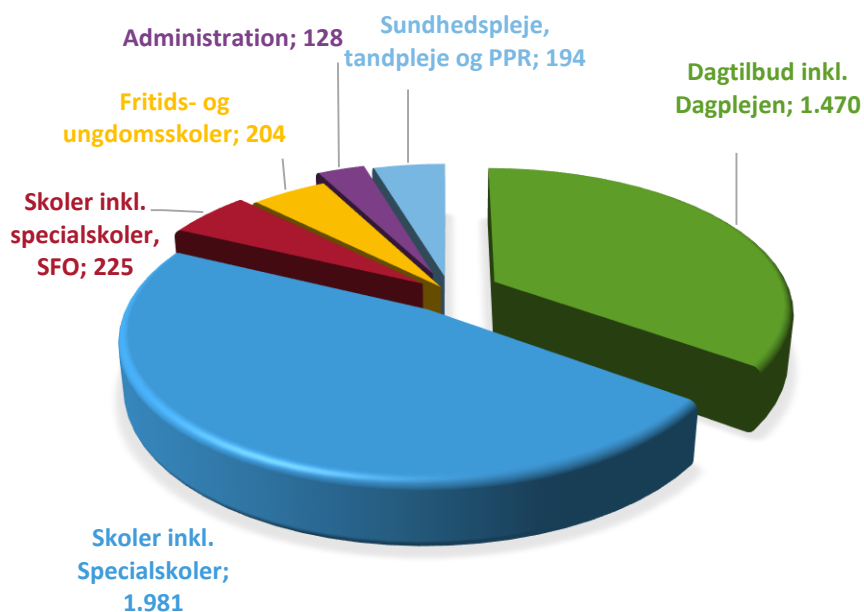
SFO	13.210	13.219	13.108	12.817
Skole	27.961	27.817	27.675	27.666
FU	5.726	5.907	5.676	5.571
Antal hjemmebesøg i sundhedsplejen	25.434	24.863	24.970	26.636
Tandplejen	61.750	61.600	61.800	62.500

RESSOURCER

Det samlede ajourførte nettobudget på drifts- og anlægsområdet for Børn og Unge er på ca. 5,1 mia. kr. Indtægterne udgør ca. 1,0 mia. kr. Børn og Unges budget på det decentraliserede driftsområde udgør netto ca. 4,3 mia. kr.

På **det decentraliserede driftsområde** er der nettoudgifter på 4,2 mia. kr. svarende til mindreudgifter på 67 mio. kr. eller 1,6 pct. i forhold til det korrigerede budget. Nettoudgifterne er fordelt på hovedresultatområder som vist i figuren nedenfor.

Fordeling af driftsudgifter (nettodrift) 2015 på 4.202 mio. kr.

For at belyse udviklingen i udgifterne er resultatet for 2015 for både drift og anlæg nedenfor sammenlignet med regnskabsresultat for 2013 og 2014 samt ajourført budget 2015.

Samlet nettoopgørelse

Sektor-områder, mio. kr.	2013	2014	Budget 2015	Ajourført budget 2015	2015
Sektor 5.51 B&U, decentraliseret, drift	4.069	4.215	4.347	4.269	4.202
Sektor 5.52 B&U, ikke decentraliseret, drift	553	546	550	541	538
Sektor 5.53 B&U, decentraliseret anlæg	34	96	71	51	62
Sektor 5.54 B&U, ikke decentraliseret anlæg	82	126	260	236	225
Sektor 5.51:					
Dagtilbud inkl. dagplejen	1.479	1.473	1.568	1.499	1.470
Skoler inkl. specialskoler, undervisning	1.778	1.941	2.029	2.003	1.981
Skoler inkl. specialskoler, SFO	261	253	224	229	225
Fritids- og ungdomsskoler	234	236	201	208	204
Administration	129	125	130	135	128
Sundhedspleje, tandpleje og PPR	187	186	196	196	194
Årets resultat	-90	14			-67

Økonomi på kort sigt (ifht budget og ajourført budget)

Børn og Unge har samlet set et mindreforbrug i forhold til det oprindelige budget på 157 mio. kr. på driften. Mindreforbruget skyldes dels udskydelse af forventet forbrug af opsparing, regulering som følge af færre indskrevne børn og unge end budgetlagt samt en generel økonomisk tilbageholdenhed i en periode, hvor der har været usikkerhed om de fremtidige rammer. Dette er nærmere beskrevet i tillægsbevillingsindstillingen fra efteråret.

Børn og Unge har med det styrkede fokus på tidligere og forbyggende tiltag igangsat en sammenhængende indsats, der har til formål at realisere den økonomiske politiks krav om årlige effektiviseringer. En forudsætning for at omstille hele Børn og Unge til tidligere og forebyggende indsatser er, at der skal investeres i såvel personalets faglige kompetencer som i indsatser over for og med børn og forældre.

Derfor har Børn og Unge taget udgangspunkt i, at forskellige indsatser allerede *har* haft effekt. Denne effekt medfører, at der allerede fra regnskab 2014 har været et råderum, som er forudsat anvendt som investeringer i tidligere og forbyggende indsatser.

Dette råderum er videreført i 2015. Således har det været forudsætningen, at der i 2015 skulle oparbejdes yderligere midler til brug for investeringer i tidligere og forebyggende indsatser.

Regnskabsresultatet viser, at dette er nået. De nye økonomiske rammer, som betyder, at Børn og Unge over de kommende år samlet set skal spare over 400 mio. kr., sætter dog også sit tydelige præg på regnskabet. Der har derfor også været en naturlig økonomisk tilbageholdenhed i en periode, hvor der har været usikkerhed om de fremtidige rammer.

Dette betyder, at Børn og Unge i 2015 øger opsparingen, hvilket er med til at sikre et robust udgangspunkt for de kommende års krav til effektiviseringer og besparelser – samtidig med, at der er sikret det nødvendige økonomiske råderum til at kunne investere.

I forhold til det korrigerede budget har Børn og Unge i 2015 haft et mindreforbrug på 70 mio. kr. i forhold til budgettet svarende til 1,5 procent. Heraf vedrører ca. 67 mio. kr. mindreforbrug på det decentraliserede område. Mindreforbruget skyldes primært en markant tilbageholdenhed i slutningen af året som følge usikkerhed om de fremtidige rammer, tidsforskydninger af midler samt mindreforbrug til bygningsdrift, husleje og på handicapmidler.

Anlæg er uddybet i afsnittet om opfølgning på anlægsområdet, som beskrives på tværs af hele Aarhus Kommune.

Økonomi på lang sigt (i fht rammen og ajourført ramme)

Driftsregnskabet for 2015 udviser en forøgelse af opsparingen på 69 mio. kr. svarende til 1,6 pct. i forhold til den ajourførte ramme for 2015. Overskuddet for 2015 ligger således under grænsen for overskud i Børn og Unges decentraliseringsordning, hvor den øvre grænse for det enkelte års overskud ligger på 5 pct.

Regnskabsresultatet for 2015 betyder, at Børn og Unge har en samlet opsparing på 294 mio. kr., der er disponeret som angivet i tabellen nedenfor. Opsparingen udgør knap 6,9% af den ajourførte ramme på 4,3 mia. kr.

Opsparing og disponering af opsparing

Opsparing ultimo 2014 (mio. kr.)	225
Årets resultat 2015 + korrektioner	69
Opsparing ultimo 2015 (mio. kr.)	294
Opsparing decentralt og i centrale afdelinger	111
Kompetenceudvikling (LOKE samt midler afsat i R2012 til kommende udfordringer på skoleområdet)	10
Børn og Unges medvirken til Kulturhovedstad 2017	8
Indsatsen på det længerevarende sygefravær	3
Inklusionsinitiativer (Fællesskaber for alle på dagtilbud og Nest)	6
Flere unge går til eksamen og består	7
Implementering af folkeskolereform, herunder vikardækning til kompetenceudv. på skoleområdet	5
Tidligere og forebyggende indsatser - herunder tværfaglig enhed	43
Indfasning af effektiviseringer og besparelser samt tidsforskydninger på div. projekter herunder kompetenceudvikling, innovation	38
Forsøg med socialfaglige medarbejdere i de tre socialdistrikter	6
Ansættelser på særlige vilkår i dagtilbud, styrkelse af dagplejen samt udvidet åbningstid i midtbyen	14
Pulje til finansiering af ekstraordinære tilpasninger	4
1 års udskydelse af effektiviseringer som følge af tidligere, mere forebyggende indsatser	16
Finansiering af indfasning af spareforslag vedr. flytning af 4. kl. SFO til FU	8
Sikring af grundlag for fortsatte bygnings effektiviseringer (overføres til anlæg)	10
Overførsel af opsparede midler til RULL (overføres til anlæg)	4

Borgmesterens Afdeling

EFFEKTER

Borgmesterens Afdeling har, i modsætning til øvrige magistratsafdelinger, der arbejder på de borgerrettede serviceområder, ingen budgetmål. Borgmesterens Afdelings strategi for perioden 2015-2017 er bygget op omkring syv MUST WINS inden for fire overordnede emner:

En by i bevægelse

- Kulturhovedstaden i 2017 skal flytte Aarhus fra at være en by i Europa til at være en europæisk by

En byregion med handlekraft

- Vi skaber vækst og arbejdspladser igennem Business Region Aarhus og skal lykkes med seks spor på E45 og afklaring af lufthavnens placering

En god by for alle: Rethink velfærd

- Vi skaber en fælles platform for medborgerskab og innovation på tværs
- Vi vil lykkes med helhedsplanen i Gellerup
- Vi styrker trygheden i byen

Effektiv kommune

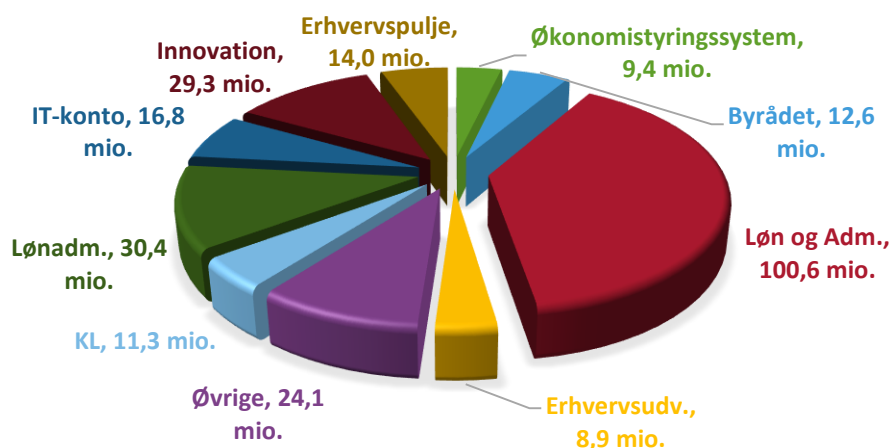
- Vi vil gøre Fælles Service til en succes med styr på IT og fokus på de decentrale enheders behov
- Vi vil forbedre den tværgående ledelsesinformation for at styrke byrådet

YDELSER

Borgmesterens Afdelings mission er at hjælpe byrådet med at realisere visionen i Aarhus-fortællingen. Derudover medvirker Borgmesterens Afdeling til at understøtte, at Aarhus er en effektiv kommune, eksempelvis via Fælles Service, hvor visse tværgående administrative opgaver er samlet. Endelig varetages den overordnede økonomistyring i kommunen og større strategiske opgaver inden for blandt andet erhvervs- og byudvikling, udsatte boligområder mm. Opgaverne skal løses i tæt kontakt med politikere, bysamfund, organisationer, virksomheder, leverandører, øvrige offentlige myndigheder, magistratsafdelingerne og de decentrale institutioner i kommunen.

RESSOURCER

Fordeling af udgifter (decentraliseret) i 2015 på 257,3 mio. kr.

ORGANISATION

Der er ca. 220 ansatte i Borgmesterens Afdeling, der varetager en række tværgående opgaver i kommunen. Organisationsdiagram findes på www.aarhus.dk/BA

Samlet nettoopgørelse

Sektor-områder, mio. kr.	2013	2014	Budget 2015	Ajournført budget 2015	2015
Sektor 9.31 Decentraliserede udgifter	264	278	282	276	257
Sektor 9.33 Ikke decentraliserede udgifter	287	295	363	312	282
Sektor 9.37 Personalegodeprojektet	-9	-2	0	-1	0
Sektor 9.38 Seniorjob	0	35	73	32	28
Drift i alt	542	608	718	619	567
Sektor 9.34 Anlæg	-192	23	19	42	34
Årets resultat ifht. rammen	15	15	-	-	60

Økonomi på kort sigt (ifht. Budget og ajournført budget)

Borgmesterens Afdelings oprindelige driftsbudget for 2015 var på 718 mio. kr. Driftsudgifterne har i perioden været på 567 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 151 mio.

Mindreforbruget fordeler sig med 81 mio. kr. på den ikke-decentraliserede drift samt 70 mio. på den decentraliserede drift hvoraf 45 mio. kan tilskrives seniorjobordningen. De resterende 25 mio. kr. skyldes et ikke udnyttet budgetteret forbrug af opsparing (10 mio. kr.) samt et mindreforbrug på den decentraliserede drift forklaret nedenfor under Økonomi på lang sigt (15 mio. kr.)

Mindreforbruget på den ikke-decentraliserede drift vedrører særligt tjenestemandspensioner (52 mio. kr.). Det resterende mindreforbrug på den ikke-decentraliserede drift vedrører Arbejdsskader (17 mio. kr.) samt kontoen "Ikke decentraliseret, øvrige" herunder 17,5% modregningsordningen (12 mio. kr.)

Økonomi på lang sigt (ifht. rammen)

Årets resultat blev et mindreforbrug på 60,3 mio. kr. i forhold til den samlede ramme. Heraf kan de 45 mio. kr. tilskrives seniorjobordningen. Mindreforbruget på seniorjobordningen skyldes en forventning om en stor tilgang til ordningen ved årets begyndelse grundet udfasning af arbejdsmarkedsydelsen. Den ventede tilgang blev ikke realiseret i 2015. Seniorjobordningen flyttes til den ikke-decentraliserede drift fra 2016.

Det resterende mindreforbrug på den decentraliserede drift på 15,3 mio. kr. kan særligt henføres til de tværgående konti herunder Trepartsmidler (6 mio. kr.), Erhvervspuljen (6 mio. kr.) samt Ligeværd (4 mio. kr.) For så vidt angår Erhvervspuljen samt Ligeværd skyldes mindreforbruget at midler er modtaget i 2015 mens udgiften først falder i 2016.

Løn og administration endte året med et mindre merforbrug på 0,4 mio. kr.

Anlæg er uddybet i afsnit om opfølgning på anlægsområdet, som beskrives på tværs af hele Aarhus Kommune.

Borgmesterens Afdeling har opsparet samlet 69,3 mio. kr. og disse er disponeret som angivet i tabellerne nedenfor. Der er samlet set tale om en opsparing, som udgør 20% af den ajourførte ramme på 0,35 mia. kr.

Opsparing og disponering af opsparing

Opsparing ultimo 2014 (mio. kr.)	114
Årets resultat 2015 + korrektioner	-44
Opsparing ultimo 2015 (mio. kr.)	69
Ikke øremærket gæld	-33
BA fælles afsnit	2
Løn og administration	6
Barselsudligningsordningen	31
Økonomistyringssystem	20
Trepartsmidler	15
IT-kontoen	9
Integration	5
Ligeværd	4
Erhvervspuljen	3
Erhvervsudvikling og Turisme	2
Business Region Aarhus	2
Indkøb & Udbud	-3
HR-indsats i Aak	-3
Visit Aarhus	-3
Øvrige tværgående Aak	13

Årets resultat 2015 + korrektioner på i alt -44 mio. kr. er sammensat af årets resultat på 60,3 mio. kr. samt korrektioner vedrørende seniorjobordningen på -44,9 mio. kr., den kommunale barselsudligningsordning på -16,2 mio. kr., diverse mindre korrektioner på 0,4 mio. kr. samt -43,8 mio. kr. vedrørende budgetforlig 2014.

Helhedsplanen for Gellerup er fortsat et vigtigt indsatsområde

Andre temaer

Opfølgning på effektivisering

Det fremgår af den økonomiske politik for Aarhus Kommune, at der som hovedregel kan realiseres årlige effektiviseringsgevinster på 1 % af de samlede decentraliserede rammer. Dette svarer til effektiviseringer på ca. 115 mio. kr. i 2015 og i hvert af de efterfølgende år.

Byrådet har i den økonomiske politik lagt vægt på, at de planlagte og realiserede effektiviseringsgevinster i højere grad end tidligere skal synliggøres. På denne baggrund præsenteres der i det følgende en samlet opfølgning på de effektiviseringsprojekter, der er blevet arbejdet med i Aarhus Kommune i løbet af 2015.

Effektiviseringsgevinst pr. år på sigt (mio. kr.)

Effektiviseringsprojekt	mio. kr.
E-rekruttering	4,8
Fakturaplan	1,1
E-post og portaler	1,0
Udbud af serverdrift	7,6
Udbud af mobiltelefoni	3,9
Udbud af forsikringer	3,4
Udbud af varer og tjenesteydelser	7,4
Udbud på indkøb af fødevarer	15,9
Dagpengerefusion	1,1
Licensstyring	1,2
Drift af IT-arbejdspladser og indkøb af PC'er	5,6
Password selfservice	0,8
Digital medarbejderindberetning	2,7
Reorganisering på befordringsområdet	5,8
Økoløft	12,5
MSB-effektivisering	11,9
MTM-effektivisering	2,3
Aa+ Energirenovering	12,0
MSO-fra eksternt til intern vikarkorps	5,3
MSO-genoptræning	4,6
MSO-nedbringelse af sygefravær	3,3
MSO-udbud hjemmehjælp	7,2
MKB-åbne biblioteker	2,4
MKB-kanalstrategiske tiltag	6,9
MBU-effektiviseringer	25,0
I alt	155,7

Der er i alt udvalgt 25 effektiviseringsprojekter, som der er udarbejdet beskrivelser for, og de samlede årlige effektiviseringsgevinster er opgjort til ca. 156 mio. kr.

De udvalgte effektiviseringsprojekter udgør kun en del af de effektiviseringsprojekter, der er arbejdet med i Aarhus Kommune og for nogle af projekterne er gevinsterne allerede disponeret.

Det samlede årlige effektiviseringsmål udgør på baggrund af den økonomiske politik ca. 115 mio. kr. for 2015 og målsætningen omkring årlige effektiviseringer på 1 % er dermed opfyldt. Den fulde oversigt og beskrivelserne af de enkelte projekter fremgår af bilag 11 til indstilling om Regnskab 2015.

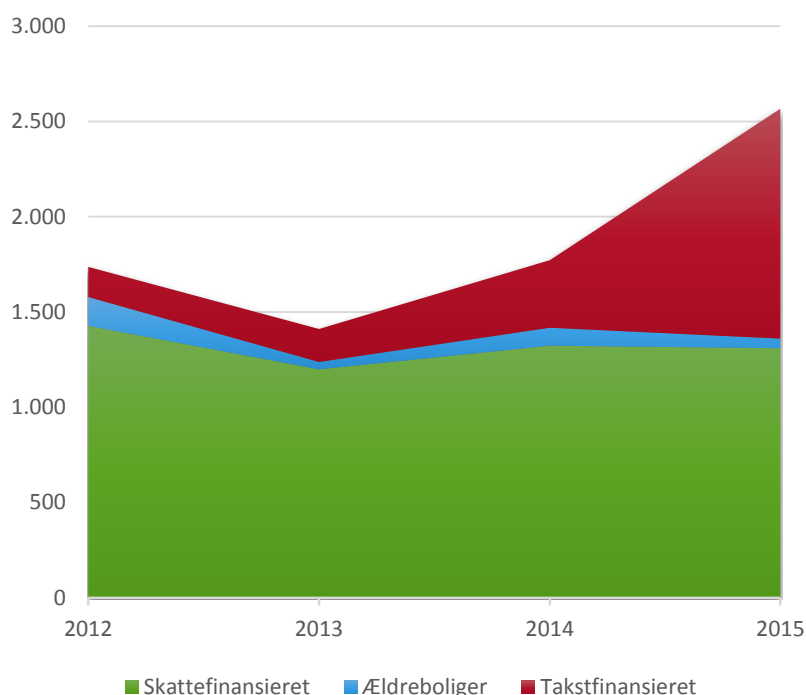
Beskrivelserne af de udvalgte effektiviseringsprojekter bidrager til at efterleve intentionerne i den økonomiske politik og giver Byrådet, offentligheden, medarbejdere, faglige organisationer, brugerorganisationer mv. et samlet overblik over de effektiviseringstiltag, der er blevet arbejdet med i løbet af 2015.

Status på anlægsområdet

Aarhus Kommunes anlægsudgifter

Aarhus Kommunes anlægsaktiviteter spiller en vigtig rolle for beskæftigelsen inden for byggeriet i Østjylland. I regnskabsåret 2015 har de samlede anlægsudgifter (brutto ekskl. anlægsindtægter) udgjort 2.568 mio. kr. Heraf vedrører 1.310 mio. kr. det skattefinansierede område.

Udvikling i og fordeling af anlægsudgifter 2012-2015 (mio. kr.)

Det fremgår af figuren, at det samlede anlægsniveau typisk har ligget mellem 1,5 og 2,0 mia. kr. om året. Det svarer til mellem 5.500 og 6.000 kr. årligt pr. borger.

Langt den væsentligste del af anlægsudgifterne afholdes inden for det skattefinansierede område omfattende bl. a. skoler, daginstitutioner, veje, miljø m.v. Nogle år har anlægsudgifterne vedrørende det takstfinansierede område og ældreboligområdet også været betydelige.

Aarhus Kommunes anlægsprojekter

Aarhus Kommune har som nævnt i 2015 afholdt anlægsudgifter for 2.568 mio. kr. brutto.

En betydelig del af disse udgifter er anvendt til igangværende projekter som f. eks. Urban Media Space (Dokk1 - Multimediehuset m.v.). Den resterende del af anlægsudgifterne er anvendt til anlægsprojekter, som afsluttes i 2015. I 2015 afsluttes en lang række større og mindre anlægsprojekter. De væsentligste heraf er anført i efterfølgende oversigt.

Anlægsprojekter afsluttet i 2015

Anlægsprojekt / udgift i alt i mio. kr.	2015
Marselis Boulevard, etablering af tunnel	450
Vedligeholdelse af bygninger (KB Bygninger)	213
Busprioritering på Randersvej	181
84 Plejeboliger på Hedevej	152
70 plejeboliger ved Søholm	125

Derudover er afsluttet et stort antal mindre anlægsarbejder. En oversigt over disse fremgår af oversigten over anlægsregnskaberne i "Oversigter til Regnskabet"

Ud over de anlægsprojekter, som afsluttes i 2015, er der i regnskabsåret 2015 afholdt betydelige udgifter til en lang række igangværende projekter. De væsentligste projekter fremgår af efterfølgende oversigt. I regnskabet for 2015 er der afholdt betydelige anlægsudgifter til igangværende anlægsprojekter.

Anlægsprojekter igangværende 2015

Anlægsprojekt / udgift i alt i mio. kr. til og med 2015	2015
Urban Mediaspace Aarhus (Dokk1, frilægning af åen m.v.)	1.861
De Bynære Havnearealer, jordkøb fra Århus Havn	672
Studstrupværket Træpilleombygning	518
Byggemodning - Aarhus Ø	506
Frederiksbjergbyggeriet ny midtbyskole	206
Årslev lokalplan 760 erhvervsanlæg - erhvervsom (e01)	181
Transmissionsanlæg (Bio), udførelse	151
De Bynære Havnearealer, Navitas Park, P-kælder	149
Grøndalsvej 1, tilbygning	146
Studstrupværket levetidsforlængelse	136
KB Køb af arealer til byudvikling	113
De Bynære Havnearealer – konsulentudgifter	112

Aarhus Kommune er en by i udvikling. Byrådet beslutter derfor løbende at igangsætte nye anlægsprojekter. Som et eksempel herpå kan nævnes, at det i 2015 er besluttet at opføre et byggeri i Gellerup til ca. 607 mio. kr., der bl.a. skal have plads til 950 kommunale arbejdspladser.

Regnskabsoversigter

Resultatopgørelse

Resultatopgørelsen opsummerer regnskabsresultatet i en overskuelig oversigt. Udgifter, indtægter og finansieringen heraf specificeres på de væsentligste hovedposter.

Af resultatopgørelsen fremgår de væsentligste regnskabsmæssige nøgletal sammen med de væsentligste nøgletal vedrørende den finansielle status.

1.000 kr.	Regnskab	Budget	Afvigelse
	(1)	(2)	(3)=(1)-(2)
Skattefinansierede nettoudgifter:	0	0	0
Drift ekskl. de takstfinansierede områder	17.833.230	18.288.927	-455.697
Renter	-12.008	22.245	-34.254
Finansielle tilskud	194.790	250.974	-56.184
(1) Skattefinansierede udgifter i alt	18.016.012	18.562.147	-546.135
Nettoindtægter:	0	0	0
Tilskud og udligning	4.370.979	4.315.361	55.618
Skatter	14.480.676	14.469.358	11.318
(2) Indtægter i alt	18.851.655	18.784.719	66.936
(2) - (1) Resultat (overskud) vedrørende de skattefinansierede driftsområder i alt	835.644	222.573	613.071
Skattefinansierede nettoanlægsudgifter:	0	0	0
Anlæg ekskl. de takstfinansierede områder	672.417	710.340	-37.923
3) De skattefinansierede anlægsområder i alt	672.417	710.340	-37.923
(2) - (1) - (3) Resultat (overskud) vedrørende de skattefinansierede områder i alt	163.227	-487.767	650.994
Finansiering *):	0	0	0
Ændring i mellemværender med de takstfinansierede områder	703.068	1.023.863	-320.795
Nettodriftsoverskud vedrørende ældreboliger	-19.780	585	-20.365
Anlægsudgifter til ældreboliger	50.979	493.905	-442.926
Ændring i beholdningen af pantebreve	-4.380	-4.067	-313
Ændring i den langfristede gæld	-605.466	-1.572.508	967.042
Ændring i den kortfristede nettogæld	107.129	505.148	-398.020
Ændring i kassebeholdningen	-68.322	-934.693	866.371
Nettoændring (forøgelse) af de kommunale nettoaktiver i alt	163.227	-487.767	650.994
Balance	0	0	0
Finansiell egenkapital ***)	-1.633.753	-2.271.210	637.457
Korrektion for udskudt forbrug	691.609	1.397.837	-706.228
Finansiell egenkapital i alt korrigeret for udskudt forbrug	-2.325.362	-3.669.047	1.343.685

Finansiell balance

Aarhus kommunes finansielle balance vurderes dels ved en finansiell balancekonto (finansielt egenkapitalbegreb defineret af Økonomi- og Indenrigsministeriet) og ved den "finansielle egenkapital" jf. definitionen heraf i bemærkningerne til regnskabet.

Den finansielle balance er en oversigt over kommunens finansielle aktiver og passiver. Når ændringen af balancekontoen og den finansielle egenkapital i den finansielle balance ikke nøjagtigt svarer til kommunens overskud skyldes det, at den finansielle balance herudover reguleres for kursændringer på obligationsbeholdninger, valutakursændringer vedrørende udlandsgælden, afskrivning af uerholdelige tilgodehavender m.v.

1.000 kr	Ultimo 2014	Ultimo 2015	Ændring
	(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
Kassebeholdning (A1)	581.151	505.365	-75.786
Kortfristet nettoformue *) (A2)	-1.287.396	-1.300.094	-12.698
Likviditet (A)	-706.245	-794.729	-88.484
0	0	0	0
Finansielle tilskud (B1)	10.294.503	10.645.422	350.919
Pantebreve m.v. (B2)	294.450	290.070	-4.380
Langfristede tilgodehavender (B)	10.588.953	10.935.492	346.539
Skattefinansieret langfristet gæld (C1)	1.371.649	1.129.095	-242.554
Langfristet gæld vedrørende ældreboliger (C2)	2.500.744	2.438.445	-62.299
Langfristet gæld vedrørende de taksfinansierede områder (C3)	833.817	1.547.698	713.882
Øvrige langfristede udlæg (C4)	4.720	4.720	0
Langfristet gæld i alt (C)	4.710.930	5.119.958	409.029
Balancekonto (finansiell formue) (A+B-C1-C2+C4)	6.015.035	6.577.943	562.908
Finansiell egenkapital (A1+A2+B2-C1) #)	-1.783.443	-1.633.753	149.690
Korrektion for udskudt forbrug ##)	-726.122	-691.609	34.513
Finansiell egenkapital i alt korregeret for udskudt forbrug	-2.509.566	-2.325.362	184.203

Balancen

Den samlede balance adskiller sig fra den finansielle balance ved at indeholde værdien af de fysiske aktiver, diverse immaterielle aktiver og en række hensættelser til afdækning af forpligtelser.

Balancen viser, at egenkapitalen i 2015 er forbedret med 1.024 mio. kr. til i alt 18.872 mio. kr. bl. a. fordi anlægsudgifterne overstiger afskrivningerne i 2015.

1.000 kr	Ultimo 2014	Ultimo 2015
	(1)	(2)
Aktiver:		
Anlægsaktiver:		
Materielle anlægsaktiver	18.310.557	18.651.368
Immaterielle anlægsaktiver	12.075	8.225
Finansielle anlægsaktiver	1.890.851	2.616.906
Anlægsaktiver i alt	20.213.483	21.276.499
Omsætningsaktiver:		
Varebeholdninger	212.758	242.304
Fysiske anlæg til salg	594.465	397.308
Tilgodehavender	646.507	580.430
Værdipapirer	10.788.580	11.419.306
Likvide beholdninger	-675.510	-1.050.854
Omsætningsaktiver i alt	11.566.800	11.588.494
Aktiver i alt	31.780.283	32.864.993
Passiver:		
Egenkapital	17.847.649	18.871.862
Hensatte forpligtigelser	7.253.385	6.955.246
Langfristede gældsforpligtigelser	4.519.181	5.035.937
Nettogæld vedr. fonds, legater, deposita m.v.	88.283	92.707
Kortfristede gældsforpligtigelser	2.071.785	1.909.240
Passiver i alt	31.780.283	32.864.993
Balance	0	0

Opsparing på de decentraliserede områder

Efterfølgende oversigt viser status på de decentraliserede områders opsparing ultimo 2015 sammen med ændringerne i regnskabsåret.

1.000 kr.	Status Primo	Overskud inkl. forrentning	Status-korrektioner m.v.	Status ultimo
1.02 Socialforvaltningen, tilbud til familier og handicappede	76.738	-19.079	-3.812	53.846
1.06 Socialområdet - Overførsler - Decentraliseret	10.114	20.233	-19.000	11.347
1.41 Beskæftigelsesområdet, adm.	-16.671	750	25.921	10.001
1.43 Beskæftigelsesområdet, styrbart budgetgaranteret	17.003	23.033	-18.736	21.300
1.45 Styrbare udgifter danskundervisning	0	-2.351	2.350	-1
1.71 Administration, Sociale Forhold og Beskæftigelse	16.261	-6.358	112	10.015
2.01 Administration, Teknik og Miljø	12.419	-1.120	801	12.100
2.11 Arealudvikling	-3.171	-2.830	-255	-6.256
2.13 Kollektiv trafik	0	-800	9.736	8.936
2.21 Planlægning og byggeri	2.462	0	-2.462	0
2.31 Trafik og veje, vejvæsen	-725	-13.219	-9.199	-23.143
2.32 Trafik og veje, kollektiv trafik	8.970	0	-8.970	0
2.33 Trafik og veje, P-kontrol	-5.069	-1.357	-398	-6.824
2.36 Grønne områder	0	4.559	2.201	6.760
2.41 Natur og miljø, grønne områder	3.036	-4.612	-2.124	-3.699
2.48 Byggesagsbehandling	0	-15.536	4.536	-11.000
2.51 Ejendomsforvaltning	-3.119	6.825	-499	3.207

2.61 Redningsberedskab	137	1.298	-525	911
2.71 Natur og vej service, drift	-16.265	3.834	-625	-13.056
3.31 Sundhed og Omsorg	124.195	-26.615	-11.839	85.740
4.71 Kultur og Borgerservice	37.681	20.753	-3.462	54.972
5.51 Børn og ungeområdet	220.918	92.020	-19.252	293.686
9.31 Adm. m.v., Borgmesterens Afdeling	114.724	15.206	-60.107	69.823
9.37 Personalegoder	-1.215	156	555	-504
9.38 Seniorjob - Decentraliseret	0	44.892	-44.892	0
I alt	598.424	139.682	-159.945	578.161

Opgjort april 2016 har de decentraliserede områder opsparet 578 mio. kr. ultimo 2015, som indgår i kommunens kassebeholdning. Opsparingen er netto formindsket med 20 mio. kr. i regnskabsåret 2015. Opgjort brutto har der været et samlet overskud på 140 mio. kr. samt saldokorrekationer på - 160 mio. kr.

Denne opsparing har medført en tilsvarende forbedring af den finansielle egenkapital ultimo 2015. Da de opsparede beløb må forventes anvendt på et senere tidspunkt vil forbedringen af den finansielle egenkapital udlignes som følge heraf. Der opgøres derfor en korrigeret finansiell egenkapital, som tager højde herfor jf. definitionen af den korrigerede finansielle egenkapital i afsnittet "Definitionen af den finansielle egenkapital".

Statuskorrektionerne i 2015 vedrører primært korrektioner for befolkningsudviklingen, overførsler til anlæg og overførsel af sektor 9.38 Seniorjob til det ikke-decentraliserede område.

Hertil kommer, at overskuddet og statuskorrektionerne indeholder konsekvenserne af en lang række rammeændringer og saldokorrekationer, som enten er en direkte konsekvens af byrådsbeslutninger eller er en følge af diverse byrådsvedtagne efterreguleringsordninger.

Hovedoversigt, magistratsopdelt

Hovedoversigten til regnskabet har til formål at give et summarisk overblik over regnskabet såvel aktivitetsmæssigt som finansielt. Den vil også oplysningsmæssigt kunne give et overblik over "forretningen" Aarhus Kommune i det pågældende år.

Efterfølgende hovedoversigt tager udgangspunkt i Aarhus Kommunes opdeling i magistratsafdelinger.

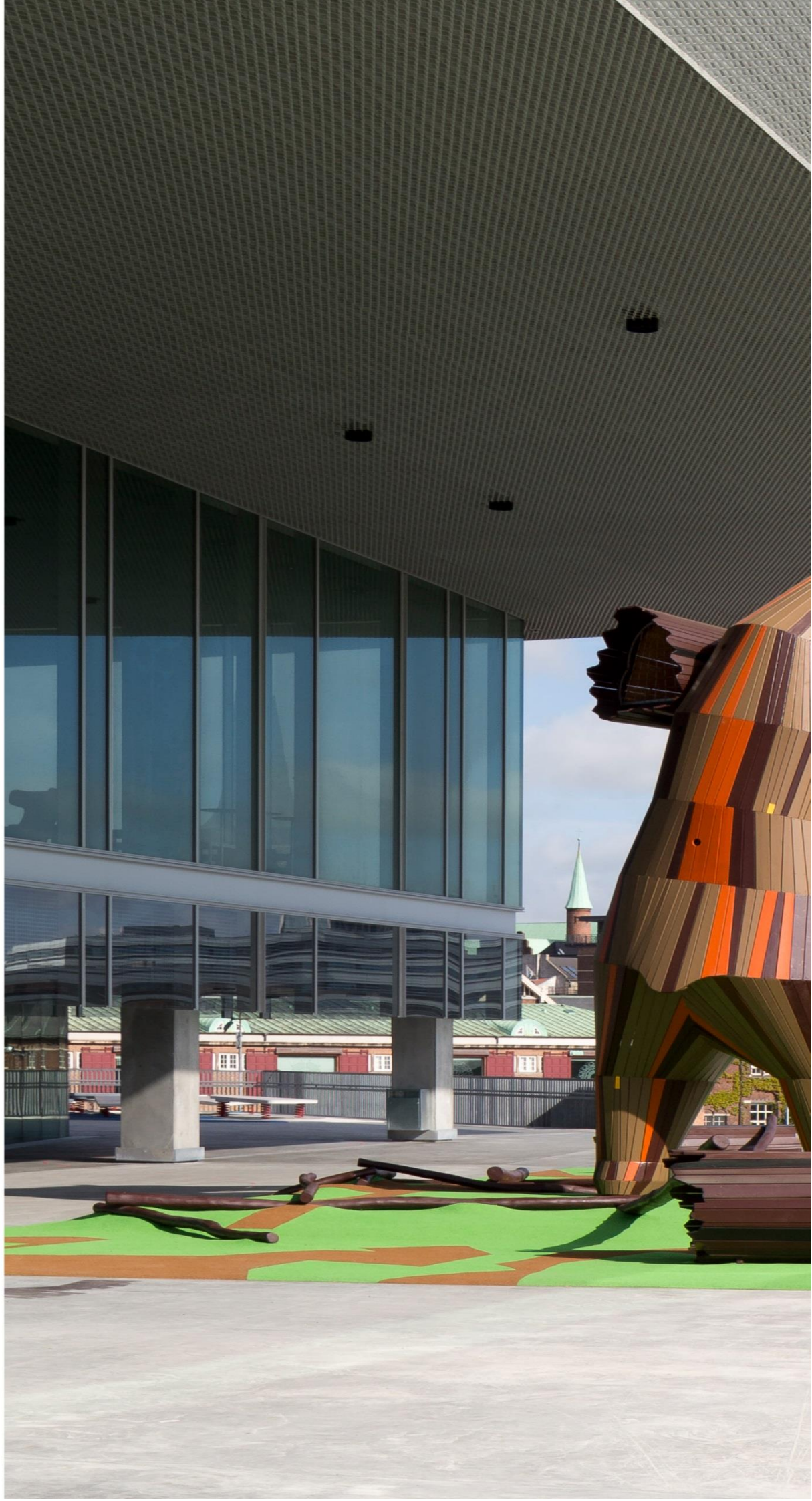
Mio. kr.	Regnskab		Budget		Tillægsbevillinger	
	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):						
Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse	9.533,9	-2.233,6	8.961,2	-1.777,2	173,3	29,4
Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø	3.394,6	-2.711,9	4.205,1	-3.511,5	-545,0	623,3
Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg	3.968,8	-602,1	3.851,1	-516,3	74,0	0,0
Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice	1.351,9	-333,7	1.227,6	-180,8	-16,4	-2,1
Magistratsafdelingen for Børn og Unge	5.636,3	-895,9	5.838,3	-941,5	-85,9	-0,6
Borgmesterens Afdeling	640,8	-72,9	1.065,5	-64,7	-384,5	0,0
A. Driftsvirksomhed i alt	24.526,3	-6.850,0	25.148,8	-6.992,0	-784,5	650,0
Heraf refusion	0,0	-1.733,3	0,0	0,0	0,0	57,2
B. Anlægsvirksomhed:						
Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse	120,6	-3,0	63,3	-4,9	123,4	-39,3
Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø	1.677,9	-1.048,2	1.414,1	-238,7	792,5	-965,6
Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg	69,2	-3,8	660,7	-18,0	-570,5	11,8
Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice	370,6	-65,5	335,6	-66,3	112,4	-22,7
Magistratsafdelingen for Børn og Unge	293,0	-6,2	355,1	-24,1	-58,8	15,0
Borgmesterens Afdeling	36,4	-2,3	192,3	-435,6	-170,4	455,5
B. Anlægsvirksomhed i alt	2.567,6	-1.128,8	3.021,2	-787,5	228,5	-545,4
C. Renter	118,3	-91,7	159,8	-83,8	-52,4	-2,3
D. Balanceforskydninger:						
Forøgelse af likvide aktiver	0,0	-68,3	0,0	-934,7	0,0	-204,7
Øvrige balanceforskydninger	-246,7	544,3	2,9	749,2	0,0	-243,2
D. Balanceforskydninger i alt	-246,7	476,0	2,9	-185,5	0,0	-447,8
E. afdrag på lån	263,9	0,0	293,7	0,0	791,2	0,0
A + B + C + D + E	27.229,3	-7.594,6	28.626,4	-8.048,8	182,7	-345,5
F. Finansiering:						
Forbrug af likvide aktiver	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Optagne lån	0,0	-783,1	0,0	-1.792,9	0,0	190,8
Tilskud og udligning	292,3	-4.663,3	282,8	-4.598,2	0,0	-14,1
Skatter	14,6	-14.495,3	0,0	-14.469,4	0,0	-13,9
F. Finansiering i alt	306,9	-19.941,7	282,8	-20.860,4	0,0	162,8
Balance	27.536,2	-27.536,2	28.909,2	-28.909,2	182,7	-182,7

Hovedoversigt, strukturopdelt

Hovedoversigten til regnskabet har til formål at give et summarisk overblik over regnskabet såvel aktivitetsmæssigt som finansielt. Den vil også oplysningsmæssigt kunne give et overblik over "forretningen" Aarhus Kommune i det pågældende år.

Efterfølgende hovedoversigt tager udgangspunkt i Sosial- og Indenrigsministeriets kontoplan. Hovedoversigten vil derfor umiddelbart være sammenlignelig med tilsvarende hovedoversigter fra andre kommuner.

Mio. kr.	Regnskab		Budget		Tillægsbevillinger	
	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):						
0 Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	263,1	-123,4	259,6	-125,2	-6,6	1,1
1 Forsyningsvirksomheder m.v.	2.413,3	-2.428,4	3.196,8	-3.215,2	-571,4	646,9
2 Transport og infrastruktur	527,2	-101,2	574,7	-117,9	-31,4	2,1
3 Undervisning og kultur	4.112,2	-673,1	4.025,4	-568,4	-25,2	-2,1
4 Sundhedsområdet	1.387,4	-12,8	1.462,0	-9,2	50,4	0,0
5 Sociale opgaver og beskæftigelse m.v.	13.835,6	-3.337,5	13.494,3	-2.885,6	-61,0	28,8
6 Fællesudgifter og administration m.v.	1.987,5	-173,7	2.136,1	-70,6	-139,3	-26,8
A. Driftsvirksomhed i alt	24.526,3	-6.850,0	25.148,8	-6.992,0	-784,5	650,0
B. Anlægsvirksomhed:						
0 Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	180,3	-549,8	268,9	-240,0	296,1	-294,4
1 Forsyningsvirksomheder m.v.	1.207,3	-491,9	1.047,4	-18,0	335,5	-662,2
2 Transport og infrastruktur	264,5	-15,9	127,4	-3,6	130,1	-21,9
3 Undervisning og kultur	632,0	-70,3	720,3	-90,3	5,9	-6,3
4 Sundhedsområdet	22,1	0,0	9,0	0,0	18,0	0,0
5 Sociale opgaver og beskæftigelse m.v.	211,1	-0,5	658,4	0,0	-435,2	-16,0
6 Fællesudgifter og administration m.v.	50,3	-0,5	189,9	-435,6	-121,8	455,5
B. Anlægsvirksomhed i alt	2.567,6	-1.128,8	3.021,2	-787,5	228,5	-545,4
C. Renter	118,3	-91,7	159,8	-83,8	-52,4	-2,3
D. Balanceforskydninger:						
Forøgelse af likvide aktiver	0,0	-68,3	0,0	-934,7	0,0	-204,7
Øvrige balanceforskydninger	-246,7	544,3	2,9	749,2	0,0	-243,2
D. Balanceforskydninger i alt	-246,7	476,0	2,9	-185,5	0,0	-447,8
E. afdrag på lån	263,9	0,0	293,7	0,0	791,2	0,0
A + B + C + D + E	27.229,3	-7.594,6	28.626,4	-8.048,8	182,7	-345,5
F. Finansiering:						
Forbrug af likvide aktiver	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Optagne lån	0,0	-783,1	0,0	-1.792,9	0,0	190,8
Tilskud og udligning	272,8	-4.663,3	272,8	-4.598,2	0,0	-14,1
Skatter	14,6	-14.495,3	0,0	-14.469,4	0,0	-13,9
F. Finansiering i alt	306,9	-19.941,7	282,8	-20.860,4	0,0	162,8
Balance	27.536,2	-27.536,2	28.909,2	-28.909,2	182,7	-182,7

Aarhus Kommune
Rådhuset
Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C
www.aarhus.dk